

Horvat & Partners

BOER & CROON

—
B O S S E L A A R
S T R E N G E R S
— ADVOCATEN

Technisch onderzoek vergunningverlening V250 Bijlage B: Wettelijk kader

ir. N. Vrisou van Eck
ir. M. Cauvern
ir. R.P.G.J. Theunissen
ir. F. Wilbers
ir. M.J.J. Boon
Mr. M.J. M. Olman

Mr. G. Bosma
Mr. A.A. de Groot
Mr. M.W.H. Kleijn
Mr. W.R. de Vries

Disclaimer – Dit document is met de grootste zorg samengesteld als werkdocument ten behoeve van de uitvoering van het onderzoek 'vergunningverlening V250'. Ondanks de inspanning om correcte, volledige en *up-to-date* informatie te verstrekken, is dit geen garantie voor de volledigheid en juistheid van deze informatie en moeten de in dit document opgenomen feiten/aannames/inzichten/beoordelingen/standpunten/conclusies bij gebruik en toepassing te allen tijde kritisch worden beschouwd. Bij twijfel over volledigheid, juistheid en geldigheid wordt de gebruiker van dit document verwezen naar de integrale versie van de gebruikte bronnen. Gebruik van dit document is voor eigen verantwoordelijkheid en risico van de gebruiker; aansprakelijkheid van de auteurs is derhalve uitgesloten.

Inleiding

Het juridische deel van het onderzoek omvat het opstellen van een overzicht van de geldende Europese en Nederlandse wet- en regelgeving gerelateerd aan het proces dat heeft geleid tot vergunningverlening voor de toelating van de V250. Om die reden wordt in dit document een overzicht op hoofdlijnen gegeven van de wet- en regelgeving voor nieuwe hogesnelheidsspoorvoertuigen die geldend was ten tijde van het proces inzake de V250.

Uitgangspunt voor dit overzicht is de wet- en regelgeving voor het toelaten van een nieuw hogesnelheidsspoorvoertuigen. In deze wet- en regelgeving staat wie de verantwoordelijke en adviserende partijen zijn en welke formele handelingen zij in het proces uitvoeren. Deze bronnen zijn te vinden op www.eur-lex.europa.eu en www.overheid.nl onder het kopje 'wet- en regelgeving'.

Met 'wet- en regelgeving' wordt hier vooral bedoeld op:

- Richtlijn 96/48/EG;
- Richtlijn 2001/16/EG;
- Richtlijn 2004/50/EG;
- Richtlijn 2008/57/EG;
- Beschikking 2002/735/EG;
- Beschikking 2002/733/EG;
- Beschikking 2006/860/EG;
- Spoorwegwet (geldend op diverse tijdstippen);
- Besluit interoperabiliteit transeuropees hoge-snelheidsspoorwegsysteem;
- Besluit keuring spoorvoertuigen;
- Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hoge-snelheidsspoorwegsysteem;
- Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet;
- Regeling keuring spoorvoertuigen;
- Regeling indienststelling spoorvoertuigen

Ook bestaan er (andere) interne richtlijnen en handreikingen die geen regelgeving betreffen en waarvan de toepassing in beginsel niet is voorgeschreven, maar wel gebruikelijk is.

Partijen

De betrokken partijen werken zowel individueel als gezamenlijk gedurende het proces tot toelating van een nieuwe hogesnelheidsspoorvoertuig. Een overzicht van de belangrijkste verantwoordelijke en adviserende partijen staat in onderstaande tabel. In dit document wordt tevens ingegaan op de activiteiten die de verantwoordelijke partijen uitvoeren.

Partijen	Toelichting
Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT)	<p>De Spoorwegwet kent bevoegdheden toe aan de Minister van Infrastructuur en Milieu. Het Instellingsbesluit Inspectie voor Leefomgeving en Transport bepaalt dat ILT de naleving van wet- en regelgeving voor een veilige en duurzame leefomgeving en transport bewaakt en stimuleert. De Minister heeft bepaald dat ILT (opgedragen of gemandateerd), belast is met onder meer de volgende taken en alle daarmee samenhangende activiteiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> a. handhaving wet- en regelgeving; b. vergunningverlening en het verlenen van andere toestemmingen waaronder certificering en ontheffingen. <p><i>NB¹. In de wet- en regelgeving zijn geen eisen opgenomen die zien op een formele scheiding tussen handhavingstaken en andere taken. In de kabinetsnotitie 'Kaderstellende visie op toezicht' is als uitgangspunt opgenomen dat vergunningverlening en handhaving van elkaar gescheiden moeten worden.</i></p> <p><i>NB². De rechtsvoorgangers van ILT zijn:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> a. <i>Inspectie Verkeer en Waterstaat (1 juli 2001 tot 1 januari 2012),</i> b. <i>RailNed (Afdeling Spoorveiligheid) (tot 1 juli 2001).</i>

<p>De keuringsinstantie (Lloyd's Register Nederland B.V.)</p>	<p>De keuringsinstantie is een instantie als bedoeld in artikel 93 van de Spoorwegwet en dient erkend/aangewezen te worden door ILT/IVW (namens de Minister). Aan de hand van de eisen neergelegd in de 'Regeling keuring spoorvoertuigen' is de keuringsinstantie belast met het keuren van de spoorvoertuigen. Indien aan alle wettelijke vereisten wordt voldaan kan zij een certificaat van overeenstemming respectievelijk goedkeuringscertificaat afgeven. Tevens voert zij in opdracht van bijvoorbeeld de spoorwegonderneming een compatibiliteitskeuring uit ter verkrijging van het inzetcertificaat (nu: 'vergunning voor indienststelling'). De keuringsinstantie is daarmee verantwoordelijk voor de keuring of het voertuig voldoet aan de goedkeurings- en compatibiliteitseisen en voor het afgeven van de certificaten ('bewijsstukken') dat aan alle wettelijke vereisten wordt voldaan. In de Europese context heten deze (nationale) keuringsinstanties 'Designated Bodies' (DeBo)</p>
<p>De aangemelde instantie (Lloyd's Register Nederland B.V.)</p>	<p>Dit is de (keurings)instantie die belast is met het beoordelen van de overeenstemming of de geschiktheid voor het gebruik van de interoperabiliteitsonderdelen of met het onderzoek ten behoeve van de EG-verificatieprocedure van de subsystemen. De keuringsinstantie keurt in alle stadia van het productieproces of wordt voldaan aan de toepasselijke regelgeving. De keuringsinstantie is tevens belast met het samenstellen van een technisch dossier en het opstellen van een conformiteitsverklaring. Deze (keurings)instanties worden 'Notified Bodies' (NoBo) genoemd. De NoBo en de DeBo kunnen dezelfde instantie zijn.</p>
<p>De aanbestedende dienst (NSFSC)</p>	<p>De aanbestedende dienst is belast met het inschakelen van de aangemelde instantie ten behoeve van het opstarten van de EG-keuringsprocedure. Daarbij is de aanbestedende dienst belast met het opstellen van de EG-keuringsverklaring.</p>
<p>De spoorwegonderneming (HSA)</p>	<p>De spoorwegonderneming is belast met het aanvragen van een bedrijfsvergunning en het voldoen aan de toepasselijke eisen, waaronder een veiligheidsattest. Hiervoor dient de spoorwegonderneming een veiligheidszorgsysteem te ontwikkelen dat in de bedrijfsvoering dient te worden geïmplementeerd. De spoorwegonderneming (of eigenaar/houder spoorvoertuig) dient tevens een aanvraag tot afgifte van een inzetcertificaat in bij de Minister.</p>

<p>De fabrikant (AnsaldoBreda)</p>	<p>De fabrikant is de partij die een spoorvoertuig of onderdeel in serie gaat vervaardigen. Het is de fabrikant die de aanvraag voor de keuring van de te ontwikkelen spoorvoertuigen indient en die de merktekens op de voertuigen aanbrengt. De fabrikant is belast met het hanteren van de geldende TSI's en het opstellen van EG-verklaringen van conformiteit of geschiktheid van gebruik voor afzonderlijke interoperabiliteitsonderdelen. De fabrikant is verantwoordelijk voor het opstellen van het informatiedossier en het aanbrengen van de merktekens op het voertuig. De fabrikant is daarnaast verantwoordelijk om op eerste verzoek van de keuringsinstantie de noodzakelijke aanpassingen aan het voertuig te verrichten om aan de wettelijke vereisten te voldoen.</p>
--	--

Bouwstenen

Het proces van vergunningverlening betreffende de toelating van een nieuw spoorvoertuig bestaat uit een aantal bouwstenen. Met bouwstenen wordt bedoeld dat sprake is van een aantal vaste elementen in het proces tot toelating.

De volgende bouwstenen zijn in dit overzicht inzichtelijk gemaakt:

- a. de vervoerconcessie voor het hogesnelheidsnet;
- b. de opdracht tot levering van nieuwe spoorvoertuigen;
- c. de bedrijfsvergunning en het veiligheids- of proefattest, dan wel –certificaat;
- d. de aangemelde (keurings)instantie;
- e. getoetst gebruik, compatibiliteit en interoperabiliteit;
- f. de vergunning tot indienststelling; en
- g. de inschrijving van het spoorvoertuig in het nationale voertuigregister.

Bouwsteen A: Concessie

Het bestaan van een vervoerconcessie voor het hogesnelheidsnet wordt in dit werkdocument aangemerkt als bouwsteen, omdat ingevolge de Wet personenvervoer 2000 het verboden is openbaar vervoer te verrichten zonder daartoe verleende concessie.

De Staat heeft ten aanzien van het hogesnelheidsnet op 5 december 2001 een concessieovereenkomst met HSA Beheer N.V. inzake de optimale ontwikkeling en exploitatie van het hogesnelheidsvervoer over de HSL-Zuid Infrastructuur, waarbij de Staat zorg draagt voor de beschikbaarstelling van de infrastructuur en HSA zorg draagt voor de aanbidding van vervoersdiensten over de HSL-Zuid.

De concessieovereenkomst is toen daarvoor een wettelijke grondslag was geschapen (deels) omgezet in een vervoersconcessie in de zin van de Wet personenvervoer 2000, met als aanvangsdatum 1 juli 2009.

In dit werkdocument wordt ervan uitgegaan dat sprake is van een rechtsgeldig verleende concessie. Om die reden bevat dit document geen overzicht van activiteiten ten aanzien van de totstandkoming van de concessie.

Bouwsteen B: Opdracht tot leveren nieuwe spoorvoertuigen

Onderhavig onderzoek richt zich op het toelatingsproces voor een nieuw type trein; een nieuw ontworpen en geproduceerd spoorvoertuig. Op basis van de ons bekende informatie hebben NS Financial Services Company (NSFSC) en de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (NMBS) na een aanbestedingsprocedure ieder apart opdracht gegeven aan AnsaldoBreda om treinstellen te bouwen en te leveren voor het gebruik op de HSL-Zuid.

Ten behoeve van dit werkdocument wordt ervan uitgegaan dat sprake is van een rechtsgeldige aanbesteding. Om die reden bevat dit document geen overzicht van activiteiten met betrekking tot de aanbesteding.

Vooralsnog wordt er in dit werkdocument bovendien van uitgegaan dat in de desbetreffende overeenkomst is bepaald dat de te leveren treinen in elk geval dienen te voldoen aan de (technische) eisen uit de wet- en regelgeving.

Bouwsteen C: Bedrijfsvergunning en veiligheids- of proefattest (–certificaat)

Een spoorwegonderneming heeft een recht op toegang tot hoofdspoorwegen, maar dient op grond van de Spoorwegwet onder meer te beschikken over een geldige bedrijfsvergunning en een geldig veiligheidsattest of proefattest (thans: -certificaat).

Ingevolge Spoorwegwet 2005 heeft de spoorwegonderneming een bedrijfsvergunning nodig. Dit is in hoofdlijnen een voortzetting van de regeling van de zogenoemde exploitatievergunning in hoofdstuk III van de Spoorwegwet 1875. De regeling strekt tot implementatie van richtlijn 95/18/EG en richtlijn 95/19/EG. De bedrijfsvergunning is voor wat betreft bepaalde categorieën internationaal personen- en goederenvervoer verplicht gesteld op grond van richtlijn 95/18/EG. De bedrijfsvergunning regelt de toegang tot het beroep van spoorwegondernemer. Deze vergunning geeft op zich nog geen toegang tot de hoofdspoorweg, maar is wel een noodzakelijke voorwaarde om hiervoor in aanmerking te kunnen komen. Een en ander blijkt uit de wetsgeschiedenis.

De Spoorwegveiligheidsrichtlijn 2004/49/EG benadrukt verantwoordelijkheden van betrokken partijen bij het spoorwegsysteem. Deze richtlijn stelt dat de infrastructuurbeheerders en de spoorwegondernemingen directe verantwoordelijkheid dragen voor de exploitatie van het spoorwegsysteem. Om die reden dienen spoorwegondernemingen te beschikken over een veiligheidscertificaat (het veiligheidsattest). De betrokken spoorwegonderneming moet aantonen dat deze beschikt over een goede organisatie waarin rekening is gehouden met mogelijke veiligheidsrisico's. Ook dient de betrokken spoorwegonderneming te beschikken over een veiligheidszorgsysteem (thans aangeduid als veiligheidsbeheerssysteem) dat voldoet aan richtlijn 2004/49/EG. In een dergelijk systeem komen alle risico's en de daarbij te nemen voorzorgen en maatregelen tot uitdrukking. Blijkt inderdaad dat een behoorlijk veiligheidszorgsysteem voorhanden is, toegespitst op het rijden met het betrokken type spoorvoertuig op het toegewezen baanvak en is er daarbij voor gezorgd, dat de veiligheidstaken worden verricht door daartoe vakbekwaam personeel, dan wordt ingevolge de voorgestelde wet aan de spoorwegonderneming door ILT een veiligheidsattest verleend. Het is de spoorwegonderneming nu toegestaan daadwerkelijk te gaan (proef)rijden (onverlet de overige randvoorwaarden zoals capaciteit, een toegangsovereenkomst, verzekeringsplicht en als het om openbaar vervoer gaat een vervoerconcessie).

NB¹. Richtlijn 2004/49/EG had uiterlijk 30 april 2006 geïmplementeerd moeten zijn. Implementatie heeft plaatsgevonden op 16 mei 2007 (Stb. 2007, 170).

NB². Richtlijn 2004/49/EG is gewijzigd bij Richtlijn 2008/110/EG en Richtlijn 2009/149/EG; in dit overzicht wordt hier niet op ingegaan.

Activiteit	Referentie	
	Voor 2005	2005-2012
1. Spoorwegonderneming vraagt bedrijfsvergunning aan bij Minister (IVW/ ILT)	Artikel 29a Spoorwegwet 1875 <i>NB: destijds heette dit een exploitatievergunning</i>	Artikel 28 Spoorwegwet
2. De Minister (IVW/ ILT namens de Minister) verleent bedrijfsvergunning indien de spoorwegonderneming voldoet aan de vereisten	Artikel 29a Spoorwegwet 1875 <i>NB. De Minister (IVW/ILT namens de Minister) beslist binnen dertien weken na de aanvraag. Indien de beschikking niet binnen die termijn kan worden gegeven, wordt de aanvrager daarvan in kennis gesteld en wordt daarbij een redelijke termijn genoemd waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien. NB. Exploitatievergunning als bedoeld in Richtlijn 95/18/EG.</i>	Artikel 28 lid 1 jo. artikel 55 Spoorwegwet <i>NB. De Minister (IVW/ILT namens de Minister) beslist binnen dertien weken na de aanvraag. Indien de beschikking niet binnen die termijn kan worden gegeven, wordt de aanvrager daarvan in kennis gesteld en wordt daarbij een redelijke termijn genoemd waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien.</i>
3. Aanvraag veiligheidsattest door de spoorwegonderneming bij de Minister (ILT/ IVW)	Artikel 29c Spoorwegwet 1875	Artikel 34 Spoorwegwet
4. De Minister (ILT/ IVW namens de Minister) verleent het veiligheidsattest indien aan alle vereisten wordt voldaan	Artikel 29c Spoorwegwet 1875 <i>NB. In de wetgeving is geen beslistermijn opgenomen. Uit de Algemene wet bestuursrecht volgt dat dan binnen een redelijke termijn moet worden besloten. Deze redelijke termijn is verstreken na acht weken. Indien de beschikking niet binnen die termijn kan worden gegeven, wordt de aanvrager daarvan in kennis gesteld en wordt daarbij een redelijke termijn genoemd waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien. NB. Veiligheidsattest als bedoeld in Richtlijn 95/19/EG.</i>	Artikel 32 en 33 Spoorwegwet <i>NB. De Minister (IVW/ILT) beslist binnen dertien weken op de aanvraag voor het veiligheidsattest. Indien de beschikking niet binnen die termijn kan worden gegeven, wordt de aanvrager daarvan in kennis gesteld en wordt daarbij een redelijke termijn genoemd waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien. NB. Richtlijn 2004/49/EG: uiterlijk binnen vier maanden NB. Het veiligheidsattest (- certificaat) bestaat uit een deel A (Europees deel) en een deel B (nationaal netwerkgebonden deel).</i>

Toelichting van de activiteiten

1. Spoorwegonderneming vraagt de bedrijfsvergunning aan bij Minister (ILT/ IVW)

Dit artikel strekt tot implementatie van richtlijn 95/18/EG, in het bijzonder artikel 1, derde lid, van deze richtlijn, op grond waarvan de vergunning geldt in alle lidstaten. Met dit artikel werd het voor buitenlandse spoorwegondernemingen mogelijk om met een in een andere lidstaat verleende vergunning in Nederland gebruik te maken van de hoofdspoorweg, mits deze vergunning uiteraard voldoet aan de in richtlijn 95/18/EG gestelde eisen. Deze vergunning geeft op zich nog geen toegang tot de hoofdspoorweg, maar is wel een noodzakelijke voorwaarde om hiervoor in aanmerking te kunnen komen. Voor toegang is een veiligheidsattest vereist, waarover hierna meer.

NB: richtlijn 95/18/EG is op 15 december 2012 ingetrokken bij artikel 65 van richtlijn 2012/34/EG (herschikking).

2. Minister (ILT/ IVW namens de Minister) verleent bedrijfsvergunning indien de spoorwegonderneming voldoet aan de vereisten

In de wetgeving is bepaald dat binnen dertien weken beslist dient te worden op een aanvraag. Onder de Spoorwegwet 1875 waren deze vereisten neergelegd in artikel 29a en betroffen deze onder meer een verklaring omtrent het gedrag, toereikende financiële middelen, waarborging van veilige dienstverlening, gekwalificeerd personeel en afdoende verzekering.

Met ingang van 1 januari 2005 zien de vereisten op een goede naam, financiële draagkracht, beroepsbekwaamheid en verzekeringsplicht zoals blijkt uit artikel 27 jo. 55 Spoorwegwet en het Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidscertificaat hoofdspoorwegen.

De vergunning kan worden beperkt tot bepaalde categorieën vervoersdiensten en aan de vergunning kunnen voorschriften worden verbonden. De vergunning wordt voor onbepaalde tijd verleend. Wel dient om de vijf jaar te worden aangetoond dat nog steeds aan de vereisten wordt voldaan.

3. Na ontvangst bedrijfsvergunning kan de spoorwegonderneming een veiligheidsattest aanvragen bij de Minister (ILT/ IVW)

Eenmaal in het bezit van een exploitatievergunning dan wel bedrijfsvergunning kan de spoorwegonderneming een veiligheidsattest aanvragen. Onder de nieuwe Spoorwegwet kan de Minister (ILT/ IVW) alvorens het veiligheidsattest te verlenen de spoorwegonderneming een 13 weken durend proefattest verlenen met het oog op opdoen van ervaring of het testen van procedures of spoorvoertuigen ten behoeve van de verlening of wijziging van een veiligheidsattest. Uit de memorie van toelichting volgt dat dit als achterliggende gedachte heeft dat een vervoerder in de praktijk vaak eerst zou willen proefrijden, zij het zonder vracht of zonder passagiers. In dat geval kan een proefattest worden verleend, waarmee vooruitlopend op het definitief een aanvang nemen van de voorgenomen dienst, onder bepaalde nader te stellen voorwaarden voor dergelijke proefritten toestemming wordt gegeven.

4. De Minister (ILT/ IVW namens de Minister) verleent het veiligheidsattest indien aan alle vereisten wordt voldaan

Tot 1 januari 2005 werd een veiligheidsattest verleend wanneer werd voldaan of werd aangetoond te zullen voldoen aan voorschriften met het oog op veiligheid en het personeel voldoet voorschriften betreffende vakbekwaamheid. Onder de wetgeving 2005-2012 werd dit uitgebreid met het vereiste een adequaat (en in de regelgeving omschreven) veiligheidszorgsysteem toe te passen en dit te onderhouden. Aan een veiligheidsattest kunnen voorschriften worden verbonden.

Een veiligheidsattest was onder de Spoorwegwet 1875 ten hoogste drie jaar geldig, maar is met ingang van de Spoorwegwet 2005 vijf jaar geldig.

Actoren

Actor	Toelichting
De spoorwegonderneming	De spoorwegonderneming is belast met het aanvragen van een bedrijfsvergunning en het voldoen aan de toepasselijke eisen. Na het verkrijgen van een bedrijfsvergunning kan de spoorwegonderneming tevens een veiligheidsattest (-certificaat) aanvragen. Hiervoor dient de spoorwegonderneming een veiligheidszorgsysteem te ontwikkelen dat in de bedrijfsvoering dient te worden geïmplementeerd.
De Minister (IVW/ ILT)	Het veiligheidsattest(-certificaat) wordt verleend door (IVW/ILT namens) de Minister. De Minister verleent de bedrijfsvergunning en het veiligheidsattest en is belast met het toetsen of de spoorwegonderneming voldoet aan de voor verkrijging daarvan gestelde eisen.

(Informatie)verplichtingen houder bedrijfsvergunning en veiligheidsattest

In de wet- en regelgeving zijn – naast verleningscriteria – ook op de houders van de vergunning en het attest rustende verplichtingen opgenomen.

Verplichting	Tot 1 januari 2005	2005-2012	Op 1 april 2012
a. houder bedrijfsvergunning meldt zo snel mogelijk elke wijziging met betrekking tot goede naam, beroepsbekwaamheid en verzekeringsplicht (waarvan gevolgen voor vergunning, voorschriften en beperkingen redelijkerwijs moet worden aangenomen)	Art. 31f Spoorwegwet <i>NB. Onverwijld en inzake elke wijziging van omstandigheden, van belang voor de verlening, wijziging, schorsing of intrekking van een vergunning.</i>	Art. 12 Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidsattest hoofdspoorwegen	Art. 12 Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidscertificaat hoofdspoorwegen

<p>b. houder bedrijfsvergunning wordt periodiek getoetst</p>	<p>nnb</p>	<p>Art. 13 Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidsattest hoofdspoorwegen</p> <p><i>NB. (elke vijf jaar gegevens overleggen: strafvorderlijke gegevens, inschrijving KvK, dekking financiële risico's, beroepsbekwaamheid).</i></p>	<p>Art. 13 Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidscertificaat hoofdspoorwegen</p> <p><i>NB. (elke vijf jaar gegevens overleggen: strafvorderlijke gegevens, inschrijving KvK, dekking financiële risico's, beroepsbekwaamheid).</i></p>
<p>c. houder veiligheidsattest meldt wijzigingen zsm aan IVW/ ILT (waarvan gevolgen voor attest en voorschriften redelijkerwijs moet worden aangenomen)</p>	<p>Art. 31f Spoorwegwet</p> <p><i>NB. Onverwijld en inzake elke wijziging van omstandigheden, van belang voor de verlening, wijziging, schorsing of intrekking van attest.</i></p>	<p>nnb</p>	<p>nnb</p>
<p>d. houder veiligheidsattest dient jaarverslag in bij IVW/ ILT</p>		<p>Art. 19 Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidsattest hoofdspoorwegen</p> <p><i>NB. Verslag bevat evaluatie van de werking van het veiligheidszorgsysteem en overzicht verbeterpunten (incidenten en non-conformiteiten) en uitgevoerde maatregelen.</i></p>	<p>Art. 19 Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidscertificaat hoofdspoorwegen</p> <p><i>NB. Verslag bevat evaluatie van de werking van het veiligheidszorgsysteem en overzicht verbeterpunten (incidenten en non-conformiteiten) en uitgevoerde maatregelen.</i></p>

Toezichts- handhavingsbevoegdheden IVW/ ILT: bedrijfsvergunning/ veiligheids- en proefattest

IVW/ ILT is zoals gezegd belast met onder meer de handhaving van wet- en regelgeving. Het gaat ook hier om mandaat, dus de taak wordt uitgevoerd namens de Minister. In handhaving zijn grofweg drie fasen te onderscheiden:

1. toezicht: de toezichthouder controleert dat de regels worden nageleefd;
2. sanctiebesluit: wanneer geconstateerd wordt dat regels overtreden worden, wordt een besluit genomen waarin
 - a. de verplichting wordt opgelegd een einde te maken aan de overtreding (last onder dwangsom),
 - b. een begunstigende beschikking wordt ingetrokken, of
 - c. waarin tot feitelijk overheidsoptreden wordt besloten (bestuursdwang);
 - d. een bestuurlijke boete wordt opgelegd (artikel 77 Spoorwegwet).
3. tenuitvoerlegging van het sanctiebesluit.

Bevoegdheid	Tot 1 januari 2005	2005-2012	Op 1 april 2012
a. uitoefenen toezicht	Algemene wet bestuursrecht	Algemene wet bestuursrecht	Algemene wet bestuursrecht
b. opleggen last onder bestuursdwang en last onder dwangsom ter handhaving van de gestelde verplichtingen	Artikel 32g Spoorwegwet	Artikel 76 Spoorwegwet	Artikel 76 Spoorwegwet
c. ambtshalve of op aanvraag de vergunning wijzigen, alsnog voorschriften aan de vergunning verbinden dan wel de voorschriften verbonden aan de vergunning aanvullen of wijzigen.	Artikel 29a Spoorwegwet	Artikel 28 Spoorwegwet <i>NB. Geen nadere regels in Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidsattest hoofdspoorwegen.</i>	Artikel 28 Spoorwegwet <i>NB. Geen nadere regels in Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidsattest hoofdspoorwegen.</i>

<p>d. schorsen/ intrekken bedrijfsvergunning (voorheen: exploitatie- vergunning)</p>	<p>Artikel 29b Spoorwegwet NB. Indien niet meer wordt vol- daan aan wettelijke eisen, het voornemen bestaat activiteiten ingrijpend te wijzigen of uit te breiden, aanvraag tot faillisse- ment of surséance van betaling is ingediend, de veiligheid van het spoorvervoer door wijziging van de rechtspositie van de ver- gunninghouder ingeval van fusie of bedrijfsovername niet langer is gewaarborgd, bij herhaling bij onherroepelijk rechterlijk vonnis is vastgesteld dat voorschriften omtrent arbeidsomstandigheden of arbeidstijden niet zijn nage- leefd, of niet binnen zes maan- den na verlening van de ver- gunning de activiteiten zijn aan- gevangen of die activiteiten ge- duurende zes maanden zijn ge- staakt.</p>	<p>Artikel 29 Spoorwegwet Indien niet meer wordt voldaan aan de eisen of voorschriften, de veiligheid van het spoorverkeer door wijziging van de rechtsposi- tie van de vergunninghouder ingeval van fusie of bedrijfs- overname niet langer is gewaar- borgd of bij herhaling bij onher- roepelijk rechterlijk vonnis is vastgesteld dat voorschriften inzake arbeidsomstandigheden of arbeidstijden zijn overtreden, dan wel bij onherroepelijk von- nis is vastgesteld dat het be- paalde bij of krachtens deze wet dan wel de toepasselijke voor- schriften inzake arbeidsomstan- digheden of arbeidstijden in ern- stige mate is overtreden.</p> <p><i>NB. Geen nadere regels in Besluit be- drijfsvergunning en veiligheidsattest hoofdspoorwegen</i></p>	<p>Artikel 29 Spoorwegwet Indien niet meer wordt voldaan aan de eisen of voorschriften, de veiligheid van het spoorverkeer door wijziging van de rechtspositie van de vergunninghouder ingeval van fusie of bedrijfsovername niet langer is gewaarborgd of bij herha- ling bij onherroepelijk rechterlijk vonnis is vastgesteld dat voorschriften inzake arbeidsomstandigheden of arbeidstijden zijn overtreden, dan wel bij onherroe- pelijk vonnis is vastgesteld dat het be- paalde bij of krachtens deze wet dan wel de toepasselijke voorschriften inza- ke arbeidsomstandigheden of arbeids- tijden in ernstige mate is overtreden.</p> <p><i>NB. Geen nadere regels in of krachtens het Be- sluit bedrijfsvergunning en veiligheidscertificaat hoofdspoorwegen</i></p>
<p>e. ambtshalve of op aan- vraag van de houder aanvullen of wijzigen van dan wel alsnog voor- schriften verbinden aan het veiligheidsattest</p>	<p>Artikel 29c Spoorwegwet</p>	<p>Artikel 33 Spoorwegwet</p> <p><i>NB. Geen nadere regels in Besluit be- drijfsvergunning en veiligheidsattest hoofdspoorwegen en Regeling veilig- heidsattest hoofdspoorwegen</i></p>	<p>Artikel 33 Spoorwegwet</p> <p><i>NB. Geen nadere regels in Besluit bedrijfsvergun- ning en veiligheidscertificaat hoofdspoorwegen en Regeling veiligheidscertificaat hoofdspoorwegen</i></p>

f. intrekken veiligheidsat- test	Artikel 29d Spoorwegwet <i>NB. Indien: niet meer wordt voldaan aan wettelijke eisen.</i>	Artikel 33 Spoorwegwet <i>NB. Indien: niet meer wordt voldaan aan wettelijke eisen, in het belang van de veiligheid op en in de directe nabijheid van de spoorweg, indien de bedrijfsvergunning van de attesthouder is geschorst of ingetrokken.</i> <i>NB. Geen nadere regels in Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidsattest hoofdspoorwegen en Regeling veiligheidsattest hoofdspoorwegen</i> <i>NB. Vanaf 16 mei 2007: art. 17a Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidsattest hoofdspoorwegen (zie hiernaast)</i>	Artikel 33 Spoorwegwet Artikel 17a Besluit bedrijfsvergunning en veiligheidscertificaat hoofdspoorwegen <i>NB. Indien het veiligheidszorgsysteem niet voldoet aan de eisen, niet binnen een jaar na de afgifte van het attest gebruik wordt gemaakt van de hoofdspoorweg-infrastructuur, de houder niet meer beschikt over geldige certificering als bedoeld in artikel 10, tweede lid, onderdeel a, van richtlijn 2004/49/EG, en niet binnen een jaar na de afgifte daarvan gebruik is gemaakt van hoofdspoorweginfrastructuur.</i>
-------------------------------------	---	---	--

Bouwsteen D: Erkenning/ aanwijzing aangemelde (keurings)instantie

In het kader van de toelating van een nieuw spoorvoertuig is het wettelijk verplicht een erkende technische keuringsinstantie in te schakelen. De keuringsinstantie geeft in de toelatingsprocedure het - technisch – oordeel over de 'conformiteit' van systemen van voertuigen. Immers, infrastructuur en rollend materieel moeten optimaal op elkaar zijn afgestemd om een veilig en ononderbroken - 'interoperabel' - transeuropees verkeer van hogesnelheidstreinen te realiseren.

Voor het bereiken van deze doelstelling is in Europese regelgeving bepaald dat de subsystemen van het transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem zoals infrastructuur en rollend materieel, moeten voldoen aan zgn. "essentiële eisen" die nader gespecificeerd zijn in Technische Specificaties inzake Interoperabiliteit (TSI's).

Deze erkende instantie heeft derhalve in het proces tot toelating de taak controle uit te voeren op overeenstemming van het type spoorvoertuig met de TSI's en het opstellen van een technisch dossier met informatie over de uitgevoerde controles en over de inrichting en uitrusting van het spoorvoertuig (hierover later meer; Bouwsteen E). In dit Europese kader worden aangemelde instanties Notified Bodies (NoBo's) genoemd.

Ingevolge Europese regelgeving kan Nederland als lidstaat een onder zijn jurisdictie gevestigde instantie aanmelden als instantie voor de beoordeling van conformiteit of geschiktheid voor het gebruik van interoperabiliteitsonderdelen of de EG-keuring van subsystemen zoals rollend materieel.

De instantie (Nobo) dient te voldoen aan Europese minimumcriteria die betrekking hebben op integriteit en onafhankelijkheid, vakbekwaamheid en een verzekeringsplicht. In de Nederlandse Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet zijn deze minimumcriteria nader uitgewerkt, en is bepaald op welke wijze de instantie kan aantonen dat aan deze minimumcriteria kan worden voldaan.

Integriteit en onafhankelijkheid:

Uit de bijlagen bij de Europese richtlijnen blijkt dat de instantie, de directeur daarvan en het met de keuring belaste personeel rechtstreeks noch als gemachtigden mogen optreden bij het ontwerp, de fabricage, de constructie, de verkoop of het onderhoud van de interoperabiliteitsonderdelen of subsystemen en bij de exploitatie.

De instantie en het personeel dat met de controle is belast dienen de proeven met de grootste beroepsintegriteit uit te voeren. Zij dienen vrij te zijn van elke pressie en beïnvloeding (met name van financiële aard) die hun beoordeling of de uitkomst van de controle kan beïnvloeden, in het bijzonder door personen of groepen die bij de resultaten van de keuring belang hebben.

De onafhankelijkheid van het personeel dat met de controle wordt belast, dient te worden gewaarborgd.

Richtlijnen 2004/50/EG en 2008/57/EG bepalen daarnaast dat met name de instantie en het met de keuringen belaste personeel vanuit functioneel oogpunt onafhankelijk dienen te zijn van de overheden die zijn aangewezen voor de afgifte van vergunningen voor indienststelling, vergunningen in het kader van Richtlijn 95/18/EG en van veiligheidscertificaten in het kader van Richtlijn 2004/49/EG alsmede van de diensten die belast zijn met het onderzoek bij ongevallen.

Voorts mag de bezoldiging van functionarissen niet afhangen van het aantal controles dat wordt verricht of van de uitslag van de controles. Het personeel van de instantie is daarnaast gebonden door het beroepsgeheim ten aanzien van alles wat het verneemt bij de uitoefening van zijn taken.

Vakbekwaamheid:

De instantie en het personeel dat met de controle is belast, dienen hun werkzaamheden met de grootste technische bekwaamheid uit te voeren. De instantie dient dan ook te beschikken over het nodige personeel en de nodige middelen te bezitten om de met de uitvoering van de keuring verbonden technische en administratieve taken op passende wijze te vervullen. Ook dient de instantie toegang te hebben tot het nodige materiaal voor de bijzondere keuringen.

Het personeel dat met de controle is belast dient een goede technische vakopleiding te hebben, voldoende kennis te bezitten van de voorschriften betreffende de controles die het verricht, en voldoende ervaring met deze controles te hebben. Ook dient het personeel de vereiste bekwaamheid te bezitten om op basis van de verrichte controles de nodige verklaringen, processen-verbaal en verslagen op te stellen.

Verzekeringplicht:

De instantie dient de verzekering tegen wettelijke aansprakelijkheid te sluiten.

Uitgaande van de wetsgeschiedenis is een lidstaat uiteindelijk verantwoordelijk voor het functioneren van de door de lidstaat aangemelde instantie. Om die reden staat het lidstaten vrij om naast de Europese voorwaarden ook aanvullende voorwaarden voor aanmelding vast te stellen in nationale regelgeving.

De wet bepaalt dat de Minister een instantie op aanvraag kan erkennen. De huidige regelgeving spreekt overigens niet meer van 'erkennen' maar over 'aanwijzen'. De bevoegdheid tot erkennen/ aanwijzen heeft de Minister gemandateerd aan de Inspectie Verkeer en Waterstaat (thans: ILT).

De instantie die een aanvraag indient, dient aan te tonen dat de instantie voldoet aan de Europese minimumcriteria en de vastgestelde nationale erkenningscriteria. Of dit het geval is wordt door IVW/ ILT beoordeeld. De behandeling van de aanvraag wordt afgesloten met een beslissing op de aanvraag.

Indien de instantie wordt erkend/ aangewezen wordt tevens beoordeeld of aan de erkenning/ aanwijzing voorwaarden worden verbonden. Daarnaast omschrijft de erkenning/ aanwijzing voor welke interoperabiliteitsonderdelen, systemen, modules of taken de aangemelde instantie bevoegd is. De Minister maakt de erkenning/ aanwijzing bekend in de Staatscourant en stelt de Europese Commissie en de Lidstaten hiervan op de hoogte. De Europese Commissie kent daarna aan de aangemelde instantie een identificatienummer toe.

NB¹. De Minister (IVW/ILT) wijst naast zogenoemde aangemelde instanties (NoBo's) ook instanties (DeBo's) aan die belast zijn met de toetsing aan nationale eisen dan wel nationale technische specificaties.

NB². Onderstaand kader ziet specifiek op de aanwijzing/ erkenning van een NoBo.

Activiteit	Referentie		
	<i>Tot 1 januari 2005</i>	<i>2005-2012</i>	<i>Op 1 april 2012</i>

<p>1. een instantie dient een (volledige) aanvraag voor erkenning in</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 32 d Spoorwegwet - Artikel 2 Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 93 Spoorwegwet - Art. 2 Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem - Art. 2 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 93 Spoorwegwet - Art. 2 Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem - Art. 2 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet 	
<p>2. de instantie toont aan te voldoen aan erkenningscriteria</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 32d Spoorwegwet - Artikelen. 3 - 8 Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem - Minimumcriteria van bijlage VII van richtlijn 96/48/EG. 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 93, lid 2, Spoorwegwet. - Artikelen 3 - 8 Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem - Artt. 3-4 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet. - Minimumcriteria van bijlage VII van richtlijn 96/48/EG en 2001/16/EG. <i>(en per 30 april 2006: bijlage VII van richtlijn 2004/50/EG)</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 93, lid 2, Spoorwegwet. - Artikelen 3 - 8 Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem - Artt. 3-4 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet. - Minimumcriteria van bijlage VIII van richtlijn 2008/57/EG. 	

<p>3. IVW/ ILT beoordeelt de aanvraag</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 32 d Spoorwegwet - Minimumcriteria van bijlage VII van richtlijn 96/48/EG. - Artikelen 2 - 8 Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 93 Spoorwegwet - Minimumcriteria van bijlage VII van richtlijn 96/48/EG en 2001/16/EG. <i>(en per 30 april 2006: bijlage VII van richtlijn 2004/50/EG)</i> - Artikelen 2 - 8 Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem - Artikelen 2 - 5 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 93 Spoorwegwet - Minimumcriteria van bijlage VIII van richtlijn - Artikelen 2 - 8 Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem - Artikelen 2 - 5 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet 	<p><i>NB. Volgens Toezichtsvisie Rail d.d. 10 nov 2004 (pag. 39) voert IVW een inspectie uit bij een initiele erkenning van een keuringsinstantie. Stelt zij tekortkomingen vast, dan kunnen deze de erkenning blokkeren. De erkenning wordt beheerst door een vastgesteld auditplan. De audit richt zich op bedrijfsmatige aspecten en deskundigheid personeel. Het rapport van bevindingen is de basis voor erkenning.</i></p>
<p>4. IVW/ ILT beoordeelt of er voorschriften en beperkingen aan de erkenning/aanwijzing verbonden worden</p>	<p>Artikel 32d Spoorwegwet</p>	<p>Artikel 93, lid 3, Spoorwegwet</p>	<p>Artikel 93, lid 3, Spoorwegwet</p>	<p><i>NB. In dit verband zal een (belangen)afweging gemaakt moeten worden.</i></p>

<p>5. beslissing op aanvraag</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 32d Spoorwegwet - Artikel 6, lid 3 en 6 Besluit interoperabiliteit transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem - Artikel 4 Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem 	<p>Artikel 93 Spoorwegwet</p>	<p>Artikel 93 Spoorwegwet</p>	<p><i>NB. Beslistermijn: de Minister (IVW/ILT) namens de Minister) beslist binnen twaalf weken op de aanvraag. Indien die termijn niet gehaald kan worden, wordt dit kenbaar gemaakt aan de aanvrager en wordt een redelijke termijn genoemd waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien.</i></p>
<p>6. IVW/ ILT doet namens de Minister mededeling van erkenning/aanwijzing in Staatscourant</p>	<p>Artikel 6, lid 5, Besluit interoperabiliteit transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem</p>	<p>Artikel 93, lid 7, Spoorwegwet</p>	<p>Artikel 93, lid 7, Spoorwegwet</p>	
<p>7. IVW/ ILT deelt aanwijzing met de Europese Commissie en de overige Lidstaten</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 20, lid 1, richtlijn 96/48/EG - Artikel 6, lid 5, Besluit interoperabiliteit transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem 	<p>Artikel 20, lid 1, richtlijnen 96/48/EG, 2001/16/EG en per 30 april 2006 richtlijn 2004/50/EG)</p>	<p>Artikel 28, lid 1, richtlijn 2008/57/EG</p>	
<p>8. de Europese Commissie kent identificatienummer toe aan instantie</p>	<p>Artikel 20, lid 1, richtlijn 96/48/EG</p>	<p>Artikel 20, lid 1, richtlijnen 96/48/EG, 2001/16/EG en per 30 april 2006 richtlijn 2004/50/EG) NB. Er is tevens sprake van een Europees register (art. 34 2008/57/EG)</p>	<p>Artikel 28, lid 1, richtlijn 2008/57/EG</p>	

Overgangsrecht		Artikel 123 Spoorwegwet: Erkenningen op grond van art. 32 d, lid 7, Spoorwegwet, berusten bij inwerkingtreding op artikel 93, lid 1, Spoorwegwet.	Artikel 123 Spoorwegwet: Erkenningen op grond van art. 32 d, lid 7, Spoorwegwet, berusten bij inwerkingtreding op artikel 93, lid 1, Spoorwegwet.	
----------------	--	--	--	--

Toelichting van de activiteiten erkenning/ aanwijzing

1. *Een instantie dient een (volledige) aanvraag voor erkenning in.*

Een in Nederland gevestigde onderneming/ rechtspersoon dient een aanvraag(formulier) in voor de erkenning. De aanvraag/ het aanvraagformulier dient ten minste vergezeld te zijn van in de nationale regeling (zie tabel), dan wel op het aanvraagformulier genoemde en vereiste gegevens en bescheiden. Het gaat dan onder meer om afschrift van statuten, uittreksel uit het handelsregister, informatie over specifieke deskundigen, afschriften van verzekeringspolissen, bewijsschriften van verkregen accreditaties, afschriften van bedrijfsinterne procedures, en een beschrijving van de organisatie met inbegrip van opgave van de personele samenstelling van de organen van de rechtspersoon en in de organisatie aanwezige waarborgen voor onpartijdigheid en onafhankelijkheid.

2. *De instantie toont aan te voldoen aan erkenningscriteria.*

Het is aan de instantie zelf om aan te tonen dat zij voldoet aan de Europese en nationale erkenningscriteria. De instantie toont dit aan door het indienen van de vereiste gegevens en bescheiden. Voorts is sinds 2005 in de regelgeving opgenomen dat de instantie dient te beschikken over een kwaliteitsbeheersysteem dat ten minste bevat het in de Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet omschreven beleid, procedures, regelingen en programma's.

3. *De IVW/ ILT beoordeelt de aanvraag.*

In de wet- en regelgeving is niet opgenomen op welke wijze de IVW/ ILT de aanvraag dient te beoordelen. Uit de wet- en regelgeving volgt dat de minimaal in te dienen gegevens en bescheiden beoordeeld dienen te worden. Dit laat ruimte voor het bij de instantie opvragen van andere gegevens en bescheiden die IVW/ ILT voor de beoordeling noodzakelijk acht. Hierbij kan gedacht worden aan jaarverslagen en informatie over een uitgevoerd keuringsproject of keuringsproject in uitvoering. Ook kan de IVW/ ILT een onderzoek (laten) uitvoeren naar bijvoorbeeld het vermogen (gezien de organisatie, personeel en materieel) de taken waarvoor de erkenning/ aanwijzing is aangevraagd te verrichten. Gelet op de taak van een aangemelde instantie ligt het voor de hand dat de instantie grondig wordt doorgelicht.

NB. Info uit Document Verstrekkingen beschikkingen, ontheffingen en erkenningen d.d. 21 december 2010 (nb geen regelgeving): De administrateur (ILT) is betrokken bij de ontvangst en registratie van de aanvraag. Er wordt gecontroleerd op de volledigheid van de aanvraag en er wordt een controle uitgevoerd op de juistheid van de gegevens van de aanvrager. Hierop wordt registratie van de aanvraag in het aanvragen register opgenomen. De beoordelaar beoordeelt de inhoudelijke juistheid en volledigheid, complexiteit en eventuele spoed van de aanvraag. De beoordelaar beoordeelt ook de van kracht zijnde wet- en regelgeving en of daarvan kan worden afgeweken. De beoordelaar voert een eventuele inspectie uit en stelt daarop een rapport op. De beoordelaar dient vervolgens de erkenning/aanwijzing (het document) op te stellen, dan wel de afwijzing van de aanvraag. Bij complexe beoordelingen wordt het dossier voor een collegiale toets aan een collega beoordelaar overhandigt.

4. *De IVW/ ILT beoordeelt of er voorschriften en beperkingen aan de erkenning/aanwijzing verbonden worden.*

Gelet op de wet- en regelgeving is het mogelijk om aan de erkenning/ aanwijzing voorschriften en beperkingen te verbinden. Hieruit volgt dat gedurende het proces van de beoordeling van de aanvraag bekeken wordt of het noodzakelijk is voorschriften en beperkingen aan de erkenning/ aanwijzing te verbinden.

5. *De beslissing op de aanvraag.*

IVW/ ILT dient binnen twaalf weken namens de Minister te beslissen op de aanvraag voor erkenning/ aanwijzing. Indien die termijn niet gehaald kan worden wordt dit de aanvrager medegedeeld en wordt een redelijke termijn genoemd waarbinnen de beschikking wel tegemoet kan worden gezien.

Uit de wetsgeschiedenis volgt dat het in beginsel geen gebonden beschikking betreft en de mogelijkheid bestaat bepaalde op zichzelf geschikte kandidaten niet aan te melden. Hieruit volgt dat er beleidsruimte is en er een belangenafweging gemaakt kan worden. Een erkenning/ aanwijzing omschrijft voor welke interoperabiliteitsonderdelen, systemen, modules of taken de aangemelde instantie bevoegd is. Een erkenning/ aanwijzing wordt voor maximaal vijf jaar verleend.

NB. Info uit Document Verstrekkingen beschikkingen, ontheffingen en erkenningen d.d. 21 december 2010 (nb geen regelgeving): Op dit moment is het door de beoordelaar opgestelde product (erkenning/aanwijzing/ afwijzing) in het bezit van de beschikker. De beschikker toetst of de gevolgde procedure correct is nageleefd, toetst de kwaliteit van de erkenning/aanwijzing/ afwijzing, draait de erkenning/aanwijzing/ afwijzing definitief uit en ondertekent de erkenning/aanwijzing/ afwijzing. Hierop wordt de erkenning/aanwijzing opgenomen in het productenregister.

6. *IVW/ ILT doet namens de Minister mededeling in de Staatscourant.*

De erkenning/aanwijzing van een instantie wordt bekendgemaakt in de Staatscourant.

7. *De Minister deelt namens Nederland de aanwijzing met de Europese commissie en de overige lidstaten.*

Nederland is gelet op Europese regelgeving verplicht de Europese Commissie en de overige lidstaten op de hoogte te stellen van de erkenning/aanwijzing van een instantie.

8. *Europese commissie kent identificatienummer toe aan instantie.*

De Europese Commissie is op grond van Europese regelgeving gehouden de aangemelde instantie een identificatienummer toe te wijzen en dit bekend te maken in het publicatieblad van de Europese gemeenschappen. Ook de bevoegdheden van de aangemelde instantie worden in de bekendmaking vermeld.

ACTOREN Erkenning/aanwijzing aangemelde (keurings)instantie

Deze bouwsteen is van belang omdat het in het kader van een vergunningaanvraag voor toelating van belang is een aangemelde instantie in de arm te nemen. De beoordeling door deze instantie wordt gezien als 'het bewijs' dat het project al dan niet aan de Europese normen en nationale eisen voldoet. Immers, de technische keuringsinstantie vormt in de toelatingsprocedure het - technisch - oordeel over de 'conformiteit' van het spoorvoertuig.

Hierbij wordt opgemerkt dat sinds 1 april 2012 in de regelgeving onderscheid wordt gemaakt tussen aangemelde instanties en andere keuringsinstanties. Een aangemelde instantie beoordeelt de conformiteit en geschiktheid voor het gebruik van interoperabiliteitsonderdelen en de EG-keuring van subsystemen. Andere keuringsinstanties worden tevens aangewezen op grond van de Spoorwegwet, maar zijn niet bevoegd tot het verrichten van EG-keuringen.

Actor	Toelichting
Instantie	Een (in Nederland gevestigde onderneming/ rechtspersoon) instantie die erkend/ aangewezen wil worden als aangemelde instantie, neemt het initiatief door het indienen van de aanvraag(formulier). De instantie is verantwoordelijk voor het indienen van een (volledige) aanvraag met de benodigde gegevens en bescheiden waarmee de instantie aantoont te voldoen aan minimumcriteria uit de Europese richtlijnen en de vastgestelde nationale erkenningscriteria. De instantie dient onder meer over een kwaliteitsbeheerssysteem te beschikken en de instantie dient onder meer te voldoen aan criteria die betrekking hebben op integriteit, onafhankelijkheid, vakbekwaamheid en een verzekeringsplicht. De aangemelde instantie is gehouden haar activiteiten conform wet- en regelgeving uit te voeren. IVW/ ILT is (namens de Minister) belast met het toezicht hierop en kan handhavend optreden.
IVW/ ILT namens de Minister	<p>Deze actor toetst de aanvraag, beoordeelt of de instantie voldoet aan de Europese en nationale erkenningscriteria en is het bevoegde orgaan dat na de beoordeling van de aanvraag het besluit op de aanvraag neemt.</p> <p><i>NB. Volgens het document Verstrekkingen beschikkingen, ontheffingen en erkenningen d.d. 21 december 2010 (geen regelgeving; mogelijk interne beleidsregels; externe werking?) start dit bedrijfsproces met de ontvangst van een aanvraag. De aanvraag wordt eerst gecontroleerd op juistheid en volledigheid door de administrateur en als de aanvraag aan de vereisten voldoet, wordt deze geregistreerd en doorgestuurd naar de beoordelaar. De beoordelaar controleert de aanvraag op de inhoud, signaleert complexiteit en eventuele spoed en stelt het tarief vast. De beoordelaar beoordeelt de van kracht zijnde wet- en regelgeving en of daarvan kan worden afgeweken. De beoordelaar voert een eventuele inspectie uit en stelt alsdan een rapport op. De beoordelaar stelt de erkenning of de afwijzing van de aanvraag op. En bij complexe beoordelingen wordt het dossier voor een collegiale toets aan een collega beoordelaar overhandigt. De administrateur registreert het opgestelde product en het complete digitale dossier wordt doorgestuurd aan de beschikker. De beschikker toetst de gevolgde procedure en de kwaliteit van het opgestelde product. De aanwijzing/erkenning wordt definitief uitgedraaid en ondertekend. Ook wordt het document geregistreerd in een zogenoemd productenregister.</i></p> <p>De Minister draagt er namens Nederland zorg voor dat de Europese Commissie en de lidstaten in kennis worden gesteld van de aanmelding.</p> <p>De verantwoordelijkheid voor een juiste taakuitoefening door de aangemelde instantie ligt bij de lidstaat die haar heeft aangewezen. Deze lidstaat – en daarmee IVW/ ILT namens de Minister - dient er op toe te zien dat de instantie aan de gestelde criteria blijft voldoen.</p>
Europese Commissie	De Europese Commissie neemt kennis van de mededeling dat een instantie is aangemeld en de commissie kent deze instantie een identificatienummer toe. De Europese Commissie maakt de aangemelde instanties met identificatienummer en bevoegdheden bekend in het Publicatieblad van de Europese Gemeenschappen.

Intermezzo: toezichts-, handhavingsinstrumenten en interventiemogelijkheden betreffende een aangemelde (keurings)instantie

Met het afgeven van certificaten en verklaringen oefent een aangemelde instantie openbaar gezag uit. Volgens de wetsgeschiedenis voert een aangemelde instantie zijn taken niet onder Ministeriële verantwoordelijkheid uit. Een aangemelde instantie wordt volgens de wetsgeschiedenis beschouwd als een zelfstandig bestuursorgaan en de waarborging van de aan de aangemelde instanties overgelaten taken geschiedt via de vastgestelde criteria voor de aanmelding en de vastgestelde informatieverplichtingen. Zo zal IVW/ ILT in elk geval periodiek moeten toetsen of de aangemelde instantie nog aan alle eisen voldoet. Volgens de ons bekende informatie heeft IVW/ ILT hiervoor beleid ontwikkeld dat uitgaat van een auditplan en toezichtplan voor NoBo's. Indien een aangemelde instantie niet goed functioneert, voorziet de regelgeving in bestuursrechtelijk handhavend optreden, mogelijkheden de erkenning/ aanwijzing te wijzigen, en de erkenning/ aanwijzing in te trekken.

Informatieverplichtingen instantie

In de wet- en regelgeving zijn - naast erkenningscriteria - ook op de aangemelde instanties rustende verplichtingen opgenomen. Hieronder vallen in elk geval het voeren van een deugdelijke registratie en het bewaren van documenten. In de regelgeving zijn ook tijdstippen opgenomen wanneer de aangemelde instantie aan bepaalde verplichtingen dient te voldoen. Om die reden ligt het voor de hand dat op die momenten door IVW/ ILT toezicht wordt uitgeoefend.

NB. Mogelijk vindt dit niet (altijd) plaats. Daarnaast blijkt uit de Toezichtvisie Rail d.d. 10 nov 2004 (nb. geen regelgeving) dat een toezichtplan voor aangemelde instanties moet zorgen voor de continuering van de erkenning. Het Plan voorziet in een jaarlijkse inspectie waarbij onafhankelijkheid en deskundigheid van het personeel wordt beoordeeld. Ook wordt bij de inspectie ingegaan op aantal keuringsprojecten.

Verplichting	<i>Tot 1 januari 2005</i>	<i>2005-2012</i>	<i>Op 1 april 2012</i>
---------------------	---------------------------	------------------	------------------------

<p>a. De instanties verrichten hun werkzaamheden met inachtneming van de toepasselijke bepalingen in bijlage VI van richtlijn 96/48/EG respectievelijk richtlijn 2001/16/EG en het Besluit nr. 93/465/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 22 juli 1993 betreffende de modules voor de verschillende fasen van de overeenstemmingsbeoordelingsprocedures en de voorschriften inzake het aanbrengen en het gebruik van de CE-markering van overeenstemming (PbEG L 220). (Later ook op basis van richtlijn 2008/57/EG)</p>		<p>Artikel 93, lid 4, Spoorwegwet</p>	<p>Artikel 93, lid 4, Spoorwegwet</p>
<p>b. De instanties stellen na elk onderzoek een onderzoekscertificaat op, in voorkomend geval met vermelding van de geldigheidsduur en van de voorwaarden waaronder het geldig is.</p>		<p>Artikel 93, lid 5, Spoorwegwet</p>	<p>Artikel 93, lid 6, Spoorwegwet</p>
<p>c. Op een aangemelde instantie rust de informatieverplichting om afschriften van onder meer afgegeven en geweigerde certificaten en verklaringen, ontvangen en besluiten op bezwaar- en beroepschriften aan de Minister (IVW/ ILT) toe te zenden.</p>	<p>Artikel 14, lid 1, Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem</p>	<p>Artikel 7 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet</p>	<p>Artikel 7 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet</p>
<p>d. Op een aangemelde instantie rust de informatieverplichting om aan de Minister (IVW/ ILT) mededeling te doen van wijziging van gegevens en/of omstandigheden die uitdrukkelijk zijn meegewogen bij de erkenning/ aanwijzing.</p>	<p>Artikel 14, lid 2, Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hogesnelheidsspoorwegsysteem</p>		

e. Op een aangemelde instantie rust de informatieverplichting om jaarlijks aan de Minister (IVW/ ILT) verslag uit te brengen over verrichte werkzaamheden.	Artikel 10, lid 1, onder b, Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hoge-snelheidsspoorwegsysteem	Artikel 8 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet	Artikel 8 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet
f. Op een aangemelde instantie rust de informatieverplichting om jaarlijks aan de Minister (IVW/ ILT) financieel verslag uit te brengen over verrichte werkzaamheden.	Artikel 10, lid 1, onder c, Regeling erkenning en keuringsvoorschriften aangemelde instanties transeuropees hoge-snelheidsspoorwegsysteem		
g. Op een aangemelde instantie rust de informatieverplichting om jaarlijks aan de Minister (IVW/ ILT) gegevens te overleggen ten aanzien van uitbestede werkzaamheden.		Artikel 8 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet	Artikel 8 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet
h. Erkenning van een instantie geschiedt voor ten hoogste vijf jaar.	Artikel 6, lid 1, Besluit interoperabiliteit hoge-snelheidsspoorwegsysteem		
i. Een aangemelde instantie voert ten minste eenmaal in de vijf jaar een activiteit uit waarvoor de instantie is aangemeld.		Artikel 9 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet	Artikel 9 Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet

Toezichts- handhavingsbevoegdheden IVW/ ILT

IVW/ ILT is zoals gezegd belast met onder meer de handhaving van wet- en regelgeving. Deze taak wordt in mandaat uitgevoerd en derhalve namens de Minister. IVW/ ILT controleert of de instantie nog aan erkenningscriteria en andere vereisten voldoet en IVW/ ILT treedt alsdan in voorkomend geval handhavend op. In de wet- en regelgeving is bepaald dat de Minister bevoegd is bestuursdwang toe te passen en een erkenning/ aanwijzing in te trekken. Voordat IVW/ ILT namens de Minister over kan gaan tot het toepassen van bestuursdwang en intrekking van de erkenning/ aanwijzing, zal eerst aan de aangemelde instantie kenbaar gemaakt moeten worden welke de te nemen maatregelen zijn, en zal tijd gegund moeten worden om de maatregelen uit te voeren. Indien na dat tijdsverloop blijkt dat de aangemelde instantie de maatregelen niet heeft doorgevoerd, kan de erkenning/ aanwijzing worden ingetrokken.

Bevoegdheid	Tot 1 januari 2005	2005-2012	Op 1 april 2012
a. uitoefenen toezicht	Algemene wet bestuursrecht	Algemene wet bestuursrecht	Algemene wet bestuursrecht
b. opleggen last onder bestuursdwang en last onder dwangsom ter handhaving van de gestelde verplichtingen	Art. 32g Spoorwegwet	Artikel 76 Spoorwegwet	Artikel 76 Spoorwegwet

<p>c. intrekken erkenning/ aanwijzing</p> <p><i>NB. intrekking in Staatscourant en mededeling aan Commissie</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 8, lid 2 en 4, Besluit interoperabiliteit transeuropees hoge-snelheidsspoorweg-systeem - Artikel 20, lid 3, richtlijn 96/48/EG; lidstaat trekt in indien niet meer wordt voldaan aan bijlage VII van richtlijn 96/48/EG. - <i>NB. Trekt in indien niet meer wordt voldaan aan minimumcriteria bijlage VII van richtlijn 96/48/EG.</i> - <i>NB. Kan erkenning intrekken wegens in interoperabiliteit transeuropees hoge-snelheidsspoorweg-systeem genoemde omstandigheden.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 93, lid 6, Spoorwegwet Artikel 20, lid 3, richtlijnen 96/48/EG, 2001/16/EG en per 30 april 2006 richtlijn 2004/50/EG) - <i>NB. Trekt in indien niet meer wordt voldaan aan eisen bijlage VII 96/48/EG en 2001/16/EG (en per 30 april 2006 richtlijn 2004/50/EG)</i> - <i>NB. Kan aanwijzing intrekken indien niet meer wordt voldaan aan eisen bijlage VI richtlijn 96/48/EG en 2001/16/EG (en per 30 april 2006 richtlijn 2004/50/EG) en eisen Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet.</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 93, lid 6, Spoorwegwet - Artikel 28, lid 3, richtlijn 2008/57/EG - <i>NB. Trekt in indien niet meer voldoet aan de toepasselijke eisen bijlage VI en VIII richtlijn 2008/57/EG</i> - <i>Kan aanwijzing intrekken indien niet meer wordt voldaan aan bijlage VI en VIII richtlijn 2008/57/EG of de eisen vastgelegd in de Regeling eisen keuringsinstanties Spoorwegwet.</i>
---	--	--	--

Bouwsteen E: Gebruik, compatibiliteit en interoperabiliteit van spoorvoertuigen

De Spoorwegwet is met ingang van 1 januari 2005 ingrijpend gewijzigd. Onder de (oude) Spoorwegwet 1875 werden de technische eisen waaraan spoorvoertuigen moesten voldoen beschreven in het Reglement dienst hoofd- en lokaalspoorwegen. Daarnaast werden er door het voormalige Railned Spoorwegveiligheid normbladen uitgegeven waarin de eisen voor spoorvoertuigen vermeld stonden. De technische eisen en de procedures voor het verkrijgen van het nationale goedkeuringscertificaat waren op privaatrechtelijke basis geregeld via de toelatingsovereenkomst tussen Railned B.V. en de vervoerder. Met de inwerkingtreding van de nieuwe Spoorwegwet hebben de eisen en procedures een publiekrechtelijke basis gekregen. Omdat de ontwikkelingsfase van de V250 zich in de periode 2005-2012 heeft afgespeeld wordt de destijds geldende regelgeving behandeld.

De Spoorwegwet 2005 bevat zogenaamde goedkeuringseisen waarmee wordt gewaarborgd dat de spoorvoertuigen voldoen aan alle technische vereisten. Daarnaast bevat de wet compatibiliteitseisen waarmee wordt gewaarborgd dat de spoorvoertuigen compatibel zijn met de Nederlandse spoorweginfrastructuur.

Op het moment van inwerkingtreding van de nieuwe Spoorwegwet bestonden een viertal documenten op basis waarvan kon worden bepaald dat een voertuig voldeed aan de technische eisen, de 'goedkeuringseisen', om daarmee veilig over de (in)ternationale infrastructuur te rijden:

1. Het goedkeuringscertificaat op basis van de Spoorwegwet. Dit certificaat heeft betrekking op het verrichten van nationaal verkeer over het conventionele spoorwegsysteem in Nederland.
2. Het goedkeuringscertificaat op basis van het COTIF. Dit certificaat heeft betrekking op het verrichten van internationaal verkeer over het conventionele spoorwegsysteem, waarover internationaal verkeer plaats vindt, van de staten die partij zijn bij dit verdrag.
3. Een EG-keuringsverklaring op basis van richtlijn 96/48/EG van de Raad van de Europese Unie van 23 juli 1996 betreffende de interoperabiliteit van het trans-Europees hogesnelheidsspoorwegsysteem (PbEG L 235).
4. Een EG-keuringsverklaring op basis van richtlijn 2001/16/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 19 maart 2001 betreffende de interoperabiliteit van het conventionele trans-Europese spoorwegsysteem (PbEG L 110). Deze verklaring heeft betrekking op het verrichten van verkeer over het conventionele spoorwegsysteem in de lidstaten. De spoorlijnen waarop deze richtlijn betrekking heeft zijn vermeld in de bijlage van de richtlijn en heeft voor Nederland betrekking op het hele conventionele spoorwegsysteem.

Voor het onderhavige onderzoek is de EG-keuringsverklaring op basis van richtlijn 96/48/EG met name van belang, nu deze ziet op de vereisten die gelden voor een spoorvoertuig om ingezet te worden op het trans-Europees hogesnelheidsspoorwegsysteem. Echter, deze verklaring heeft (uitsluitend) betrekking op het verrichten van verkeer over het hogesnelheidsspoorwegsysteem in de lidstaten. Dit betekent dat daar waar een hogesnelheidstrein over conventioneel spoor moet rijden, de trein ook aan de eisen voor voertuigen voor conventioneel spoor moet voldoen en moet beschikken over een nationaal goedkeuringscertificaat, een EG-keuringsverklaring op basis van de richtlijn 2001/16/EG of een goedkeuringscertificaat op basis van het COTIF. De nationale regelgeving was opgenomen in de Spoorwegwet, het Besluit keuring spoorvoertuigen en de Regeling keuring spoorvoertuigen. Ten aanzien van de geldende goedkeuringseisen die zien op de veiligheid van de voertuigen is de Europese wetgeving (richtlijn 96/48/EG en 2001/16/EG) direct toepasselijk verklaard door de rechtstreekse verwijzing naar de richtlijnen in de Spoorwegwet. De compatibiliteitseisen (die zien op de compatibiliteit tussen het voertuig en de Nederlandse infrastructuur) zijn uitgewerkt in paragraaf 4 van de Regeling keuring spoorvoertuigen.

Tussen de reikwijdte van richtlijn 2001/16/EG en het goedkeuringscertificaat op basis van het COTIF bestaat een zodanige samenloop dat situaties denkbaar zijn waarin een voertuig waarmee internationaal verkeer wordt verricht op spoorlijnen die onder beide regimes vallen, twee documenten nodig zijn, te weten de EG-keuringsverklaring en het goedkeuringscertificaat. Internationaal is echter overeengekomen dat de eisen die aan het verkrijgen van beide documenten ten grondslag zullen liggen, geheel dezelfde zullen zijn. Hierdoor wordt voor het verrichten van internationaal verkeer over het conventionele spoorwegsysteem in Nederland het bezit van één van beide documenten voldoende geacht.

Voor de volledigheid is ervoor gekozen om de stappenplannen onder zowel de nationale wetgeving als onder richtlijn 96/48/EG en richtlijn 2001/16/EG te behandelen. Hoewel de procedurele voorschriften op basis van het COTIF reeds in 2005 waren geïmplementeerd, zijn de technische vereisten uit Aanhangsel F van het COTIF (Uniforme Regelen betreffende de verbindendverklaring van technische normen en de aanneming van uniforme technische voorschriften die van toepassing zijn op spoorwegmaterieel bestemd voor gebruik in internationaal verkeer – APTU – Aanhangsel F bij het Verdrag) pas op januari 2012 voor Nederland in werking getreden. De technische vereisten stemmen inhoudelijk bovendien overeen met richtlijn 2001/16/EG. Hierdoor hebben wij ervoor gekozen om het COTIF in dit werkdocument buiten beschouwing te laten. Voor zover de nationale regelgeving is afgeleid van het COTIF wordt hiervan volledigheidshalve wel melding gemaakt.

Onder een 'technische specificatie inzake interoperabiliteit' (TSI) wordt verstaan: de specificatie die voor elk subsysteem geldt teneinde aan de essentiële eisen te voldoen door de noodzakelijke onderlinge functionele verbanden tussen de subsystemen van het trans-Europees hoge-snelheidsspoorwegsysteem tot stand te brengen en de samenhang daarvan te verzekeren.

Op basis van richtlijn 96/48/EG en richtlijn 2001/16/EG worden in deze TSI's voorschriften gegeven met betrekking tot infrastructuur, energie, besturing en seingeving, rollend materieel, onderhoud, milieu, exploitatie en gebruikers. Deze aspecten worden subsystemen van het trans-Europese hoge-snelheidsspoorwegsysteem genoemd.

De TSI's die in het onderhavig onderzoek met name van belang zijn betreffen TSI van het subsysteem "rollend materieel" (Beschikking 2002/735/EG van de Commissie), "Energie" (Beschikking 2002/733/EG) en "Besturing en seingeving" (Beschikking 2006/860/EG). In deze TSI's zijn keuringsvoorschriften en technische voorschriften opgenomen waarop een hogesnelheidstrein door de keuringsinstantie wordt gekeurd alvorens een conformiteitsverklaring kan worden afgegeven (hierover in het intermezzo meer).

Ten tijde van het wetsvoorstel voor de nieuwe Spoorwegwet (medio 2000) waren de TSI's nog niet gereed. Zolang deze technische eisen niet in volle omvang waren vastgesteld, konden de richtlijn 96/48/EG (richtlijn 2001/16/EG bestond nog niet) geëiste documenten waaruit moet blijken dat aan alle technische eisen is voldaan, niet afgegeven worden. De in het kader van richtlijn 96/48/EG relevante TSI Hogesnelheids Rollend Materieel is bijvoorbeeld op 1 december 2002 in werking getreden (Beschikking 2002/735/EG van de Commissie). Tot het moment van inwerkingtreding werden de nationale eisen gehanteerd en werden de nationale documenten afgegeven waaruit blijkt dat aan die eisen wordt voldaan. Deze nationale veiligheidseisen en de daarop betrekking hebbende procedure blijkt uit de Spoorwegwet, het Besluit keuring spoorvoertuigen en de Regeling keuring spoorvoertuigen. Zowel het Besluit als de Regeling keuring spoorvoertuigen zijn 1 april 2012 ingetrokken en vervangen door de Regeling indienststelling spoorvoertuig.

Hierdoor zal in deze bouwsteen zowel het nationale stappenplan (A), als het stappenplan onder richtlijn 96/48 EG (B) en richtlijn 2001/16/EG (C), uiteen worden gezet. Van belang is dat de keuringen voor de drie verschillende documenten door dezelfde keuringsinstanties geschieden, zodat eenheid in toepassing van de voorschriften en in keuringsbeleid gewaarborgd is.

Richtlijn 2008/57/EG, in het bijzonder bovengenoemde bepalingen, lijken niet direct van toepassing te zijn verklaard middels de wijziging van de Spoorwegwet die op 1 april 2012 in werking is getreden. Van belang is in dit verband dat artikel 92 van de Spoorwegwet (zoals deze luidt vanaf 1 januari 2005) bepaalt dat wijziging van de richtlijnen voor de toepassing van de Spoorwegwet gelden met ingang van de dag waarop aan de betrokken wijzigingsrichtlijn uitvoering moet zijn gegeven. Voor Richtlijn 2008/57/EG was dit 19 juli 2010.

NB. Van de subsystemen maken deel uit de zogenaamde interoperabiliteitsonderdelen. Dit zijn onderdelen waarvan de interoperabiliteit van het trans-Europese hoge-snelheidsspoorwegsysteem direct dan wel indirect afhankelijk is. Ook voor interoperabiliteitsonderdelen is in de Europese regelgeving bepaald dat een procedure gevolgd moet worden voor beoordeling van de overeenstemming en van de geschiktheid voor gebruik, welke zou moeten resulteren in een 'EG-verklaring van conformiteit of geschiktheid voor gebruik'. In dit werkdocument wordt op die procedure niet nader ingegaan.

A. Stappenplan inzake het verrichten van (inter)nationaal verkeer over het conventionele spoorwegsysteem in Nederland

Activiteit	Referentie 2005-2012	
1. De fabrikant dient een aanvraag voor keuring in bij de keuringsinstantie	Artikel 3 lid 1 sub a Besluit keuring spoorvoertuigen <i>NB. De aanvraag voor een keuring wordt ingediend door:</i> <i>a. de fabrikant van het spoorvoertuig of onderdeel indien het betreft een keuring van een type voertuig of onderdeel;</i> <i>b. de fabrikant, een spoorwegonderneming, de eigenaar of de houder van een spoorvoertuig of onderdeel indien het betreft een keuring van een afzonderlijk voertuig of onderdeel.</i>	
2. De keuringsinstantie toetst of het voertuig in overeenstemming is met het informatiedossier en voldoet aan de wettelijke eisen	Artikel 37 Spoorwegwet / richtlijnen 2001/16/EG en richtlijn 96/48/EG	
3. Indien het voertuig overeenstemt met het informatiedossier en voldoet aan de wettelijke eisen geeft de keuringsinstantie een certificaat van overeenstemming af (bij een type voertuig) of een goedkeuringscertificaat (bij een afzonderlijk voertuig)	Artikel 37 Spoorwegwet / richtlijnen 2001/16/EG en richtlijn 96/48/EG	
4. De keuringsinstantie kan een merkteken verstrekken	Artikel 7 Besluit keuring spoorvoertuigen	
5. Met het certificaat van overeenstemming / goedkeuringscertificaat is het spoorvoertuig geschikt verklaard voor het (inter)nationaal verkeer over het conventionele spoorwegsysteem		

<p>6. De spoorwegonderneming vraagt een compatibiliteitsverklaring aan bij de keuringsinstantie</p>	<p>Artikel 28 Besluit keuring spoorvoertuigen</p>
<p>7. De keuringsinstantie toetst of de spoorvoertuigen voldoen aan de eisen inzake compatibiliteit</p>	<p>Art 28 Besluit keuring spoorvoertuigen jo. 14 e.v. Regeling keuring spoorvoertuigen</p>
<p>8. De spoorwegonderneming (of eigenaar/houder spoorvoertuig) dient een aanvraag tot afgifte van een inzetcertificaat in bij de Minister (ILT/IVW).</p>	<p>Art 28 Besluit keuring spoorvoertuigen</p>
<p>9. Indien het spoorvoertuig of een onderdeel daarvan wordt gewijzigd dient de eigenaar een aanvraag in te dienen tot wijziging van het goedkeuringscertificaat bij de keuringsinstantie die het goedkeuringscertificaat heeft afgegeven. Bij de aanvraag wordt een informatiedossier overgelegd</p>	<p>Art 11 Besluit keuring spoorvoertuigen</p>
<p>10. De keuringsinstantie wijzigt het goedkeuringscertificaat indien het gewijzigde spoorvoertuig of onderdeel in overeenstemming is met het informatiedossier en voldoet aan de eisen uit de Regeling keuring spoorvoertuigen</p>	<p>Artikel 12 Besluit keuring spoorvoertuigen</p>

<p>11. Betreft het goedkeuringscertificaat een certificaat dat is afgegeven op basis van een verklaring van overeenstemming door de fabrikant (derhalve een voertuig die nog niet door de keuringsinstantie is gekeurd) dan stelt de keuringsinstantie van het betrokken spoorvoertuig of onderdeel een afzonderlijk informatiedossier samen met daarin aangebracht de wijzigingen vermeld in het betrokken informatiedossier</p>	<p>Artikel 13 Besluit keuring spoorvoertuigen</p>
---	---

Toelichting stappenplan inzake de goedkeuringseisen voor (inter)nationaal verkeer over het conventionele spoorwegsysteem in Nederland

1. De fabrikant dient een aanvraag voor keuring in bij de keuringsinstantie

Het is de fabrikant die de aanvraag voor de keuring van de te ontwikkelen spoorvoertuigen indient. Hieraan ligt waarschijnlijk een overeenkomst ten grondslag waarin mogelijk nadere verplichtingen van de keuringsinstantie worden neergelegd.

De keuring betreft ofwel een typekeuring ofwel de keuring van een individueel voertuig. In het geval de fabrikant een spoorvoertuig in onderdeel of serie wil gaan vervaardigen laat de fabrikant een typekeuring uitvoeren. Indien uit de keuring blijkt dat het type voertuig voldoet aan alle wettelijke eisen en deze vervolgens een certificaat van overeenstemming verkrijgt, moet voor de nadien volgens dit type gebouwde voertuig een goedkeuringsverklaring worden afgegeven door de keuringsinstantie. Hiervoor hoeft de fabrikant slechts aan de keuringsinstantie te verklaren dat het onderdeel of het voertuig overeenstemt met het type waarna deze een goedkeuringscertificaat ontvangt.

2. De keuringsinstantie toetst of het voertuig in overeenstemming is met het informatiedossier en voldoet aan de wettelijke eisen

De keuringsinstantie toetst of het voertuig in werkelijkheid overeenstemt met hetgeen is opgenomen in het door de fabrikant opgestelde informatiedossier. Daarbij toetst de keuringsinstantie of aan alle wettelijke eisen is voldaan. De wettelijke eisen zijn neergelegd in artikel 2 tot en met 13a van de Regeling keuring spoorvoertuigen en betreffen de zogenaamde technische 'goedkeuringseisen' op basis van nationale wetgeving en zien onder andere op eisen betreffende de remsystemen, de algehele constructie van het voertuig, de elektrische installaties etc. etc.

3. Indien het voertuig overeenstemt met het informatiedossier en voldoet aan de wettelijke eisen geeft de keuringsinstantie een certificaat van overeenstemming af (bij een type voertuig) of een goedkeuringscertificaat (bij een afzonderlijk voertuig)

De wettelijke eisen betreffen de hiervoor bij stap 2 aangehaalde artikelen zijnde artikel 2 tot en met 13a Regeling keuring spoorvoertuigen. Voor de toelichting bij het onderscheid tussen een certificaat van overeenstemming en een goedkeuringscertificaat wordt verwezen naar de toelichting onder stap 1.

4. De keuringsinstantie kan een merkteken verstrekken

Het merkteken wordt door de fabrikant op het voertuig aangebracht. In geval van een typekeuring wordt voor het gekeurde type een merkteken verstrekt en hetzelfde merkteken moet ook worden aangebracht op elk overeenkomstig dit type gebouwde voertuig. Dit voorschrift is afkomstig uit het COTIF (artikel 14 van Aanhangsel G, ATMF) en het vormt ook de gedragslijn in het kader van het nationale goedkeuringscertificaat. Het komt ook voor in beide EG-richtlijnen.

5. Met het certificaat van overeenstemming / goedkeuringscertificaat is het spoorvoertuig geschikt verklaard voor het (inter)nationaal verkeer over het conventionele spoorwegsysteem

Onder omstandigheden kan het voorkomen dat een afgegeven goedkeuringscertificaat gewijzigd dient te worden. Bijvoorbeeld indien een wijziging wordt aangebracht in een spoorvoertuig waarvoor eens een goedkeuringscertificaat is afgegeven. Voor deze gevallen zijn in de artikelen 10 tot en met 13 Besluit keuring spoorvoertuigen regels gesteld. Deze regels vloeien voort uit het COTIF en worden in de praktijk gevolgd bij het nationale goedkeuringscertificaat. Bij afgifte van een herzien spoorvoertuig wordt tevens een nieuw merkteken afgegeven waaruit bij controles kan worden opgemaakt dat het om een gewijzigd spoorvoertuig gaat. Het oude merkteken dient verwijderd te worden.

6. De spoorwegonderneming vraagt een compatibiliteitsverklaring aan bij de keuringsinstantie

Na het verkrijgen van een certificaat van overeenstemming voldoet het spoorvoertuigen aan de wettelijke vereisten inzake het (inter)nationaal verkeer over het conventionele spoorwegsysteem. Om daadwerkelijk toegang te verkrijgen dient het spoorvoertuig te worden gekeurd op de compatibiliteit met het spoorwegsysteem. Hiertoe vraagt de spoorwegonderneming een compatibiliteitsverklaring aan bij de keuringsinstantie. Dit artikel is gewijzigd per 16 mei 2007 en uitgebreid in die zin dat het vanaf 16 mei 2007 verplicht is een identificatiecode op het voertuig aan te brengen.

7. De keuringsinstantie toetst of de spoorvoertuigen voldoen aan de eisen inzake compatibiliteit

De keuringsinstantie voert in opdracht van de spoorwegonderneming een compatibiliteitskeuring uit. Tijdens deze keuring wordt getoetst of het voertuig voldoet aan de wettelijke eisen inzake compatibiliteit. Deze zijn neergelegd in artikel 13b e.v. van de Regeling keuring spoorvoertuigen en zien onder meer op het vereiste van aanwezigheid van het voorgeschreven systeem voor automatische trein

beïnvloeding (bv ATB) en eisen omtrent omgrenzingsprofielen. Indien hieraan wordt voldaan dan geeft de keuringsinstantie een compatibiliteitsverklaring af.

8. De spoorwegonderneming (of eigenaar/houder van het spoorvoertuig) dient een aanvraag tot afgifte van een inzetcertificaat in bij de Minister (ILT/ IVW).

De aanvraag gaat vergezeld met een door een keuringsinstantie afgegeven compatibiliteitsverklaring. Hierop wordt verder ingegaan bij Bouwsteen F.

9 tot en met 11.

Indien het spoorvoertuig of een onderdeel daarvan wordt gewijzigd dient de eigenaar een aanvraag in te dienen tot wijziging van het goedkeuringscertificaat bij de keuringsinstantie die het goedkeuringscertificaat heeft afgegeven

Er kunnen zich omstandigheden voordoen dat een eens afgegeven goedkeuringscertificaat gewijzigd moet worden. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan de eigenaar of houder van een spoorvoertuig waarvoor eens een goedkeuringscertificaat is afgegeven, die een wijziging in de constructie ervan wil aanbrengen. Voor deze gevallen zijn in de artikelen 10 tot en met 13 van het Besluit keuring spoorvoertuigen regels gesteld. Hierbij is voor een opzet en structuur gekozen analoog aan die voor de keuring. In geval een herzien goedkeuringscertificaat wordt afgegeven, zal tevens een nieuw merkteken worden afgegeven. Hierdoor kan bij controle in de praktijk blijken dat men met een gewijzigd voertuig van doen heeft.

ACTOREN inzake het verrichten van (inter)nationaal verkeer over het conventionele spoorwegsysteem in Nederland

Actor	Toelichting
De fabrikant (Ansaldo/Breda)	De fabrikant is de partij die een spoorvoertuig of onderdeel in serie gaat vervaardigen. Het is de fabrikant die de aanvraag voor de keuring van de te ontwikkelen spoorvoertuigen (type) indient en die de merktekens op de voertuigen aanbrengt. De fabrikant is verantwoordelijk voor het opstellen van het informatiedossier en het aanbrengen van de merktekens op het voertuig. De fabrikant is daarnaast verantwoordelijk om op eerste verzoek van de keuringsinstantie de noodzakelijke aanpassingen aan het voertuig te verrichten om aan de wettelijke vereisten te voldoen.
De keuringsinstantie (Lloyd's Register Nederland B.V.)	De keuringsinstantie is een instantie als bedoeld in artikel 93 van de Spoorwegwet. Aan de hand van de eisen neergelegd in de Regeling keuring spoorvoertuigen is de keuringsinstantie belast met het keuren van de spoorvoertuigen. Indien aan alle wettelijke vereisten wordt voldaan kan zij een certificaat van overeenstemming respectievelijk goedkeuringscertificaat afgeven. Tevens voert zij in opdracht van de spoorwegonderneming een compatibiliteitskeuring uit ter verkrijging van het inzetcertificaat (nu: vergunning voor indienststelling). De keuringsinstantie is daarmee verantwoordelijk voor de keuring of het voertuig voldoet aan de goedkeurings- en compatibiliteitseisen en voor het afgeven van de certificaten ('bewijsstukken') dat aan alle wettelijke vereisten wordt voldaan.
De spoorwegonderneming (HSA)	De spoorwegonderneming (of eigenaar/houder spoorvoertuig) dient een aanvraag tot afgifte van een inzetcertificaat in bij de Minister (ILT/ IVW).
De Minister (IVW/ILT namens de Minister)	Deze actor geeft het inzetcertificaat af welke geldt als bewijs dat het spoorvoertuig voldoet aan de compatibiliteitseisen van de spoorweginfrastructuur.

B. Stappenplan inzake de goedkeuringseisen voor internationaal hoge snelheidsverkeer op grond van richtlijn 96/48/EG

Activiteit	Referentie 2005-2012
1. De aanbestedende dienst (NB of zijn in Nederland gevestigde gemachtigde) verzoekt de aangemelde instantie in de ontwerpfase van het subsysteem om de EG-keuringsprocedure in te leiden.	<p>Artikel 18 richtlijn 96/48/EG.</p> <p>Per 16 mei 2007 : artikel 18 richtlijn 2004/50/EG.</p> <p><i>NB. Op 1 april 2012: artikel 18 2008/57/EG: De aanvrager kan de aanbestedende dienst, de fabrikant of hun gemachtigde in de Gemeenschap zijn.</i></p>
2. De aangemelde instantie keurt in drie stadia of wordt voldaan aan alle wettelijke bepalingen	<p>Bijlage VI onder 3 van richtlijn 96/48/EG.</p> <p>TSI Beschikking 2002/735/EG van de Commissie. Art. 93, lid 3 en 4, Spoorwegwet.</p> <p><i>NB. Op 1 april 2012: artikel 18 2008/57/EG en bijlage VI 2008/57/EG.</i></p>
3. De aangemelde instantie stelt een technisch dossier samen	<p>Artikel 18 lid 3 richtlijn 96/48/EG (per 16 mei 2007 richtlijn 2004/50/EG) en bijlage VI onder 4 van richtlijn 96/48/EG (<i>NB. per 1 april 2012: 2008/57/EG</i>).</p>
4. Bij overeenstemming met de toepasselijke wet- en regelgeving geeft de aangemelde instantie een conformiteitsverklaring af	<p>Bijlage VI van richtlijn 96/48/EG (<i>NB. per 1 april 2012: 2008/57/EG</i>). Art. 93, lid 3 en 4, Spoorwegwet.</p>
5. Na ontvangst van de conformiteitsverklaring stelt de aanbesteder een EG-Keuringsverklaring op.	<p>Bijlage V van richtlijn 96/48/EG (per 1 april 2012: 2008/57/EG).</p> <p><i>NB. Op 1 april 2012: ogv 2008/57/EG: De aanvrager kan de aanbestedende dienst, de fabrikant of hun gemachtigde in de Gemeenschap zijn.</i></p>

<p>6. Indien een bestaand spoorvoertuig waarvoor een EG-keuringsverklaring is afgegeven wordt verbeterd (wijziging die verbetering van de prestaties van het voertuig tot gevolg hebben) of vernieuwd (vervangingswerkzaamheden waarbij bestaand voertuig of uitrusting daarvan wordt gewijzigd en die geen wijziging van de algemene prestaties tot gevolg hebben) dient degene die de wijziging of verbetering aanbesteedt bij de Minister een dossier in waarbij het project beschreven wordt.</p>	<p>vanaf 30 april 2006</p>	<p>Op 1 april 2012</p>
<p>7. De Minister bepaalt op basis van het dossier dat een nieuwe EG-keuringsverklaring moet worden afgegeven indien:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de omvang van de verbetering of vernieuwing dit volgens hem noodzakelijk maakt of 2. de verbetering of vernieuwing gevolgen heeft voor de algehele veiligheid van het spoorvoertuig 	<p>Artikel 26 lid 5 Besluit keuring spoorvoertuigen.</p>	<p>Artikel 37b Spoorwegwet.</p> <p><i>NB Stap gewijzigd: De Minister eist op basis van het informatiedossier, bedoeld in het tweede lid, indien het spoorvoertuig niet volledig in het register, bedoeld in artikel 37, tweede lid, is ingeschreven, een aanvullende vergunning voor indienststelling respectievelijk nieuwe aanvullende vergunning voor indienststelling, indien de gevolgen van de verbetering of vernieuwing voor de verenigbaarheid van het spoorvoertuig met de hoofdspoorweginfrastructuur dat noodzakelijk maken.</i></p>

Toelichting stappenplan inzake de goedkeuringseisen voor internationaal hoge snelheidsverkeer op grond van richtlijn 96/48/EG

1. De aanbestedende dienst verzoekt de aangemelde instantie in de ontwerpfase van het subsysteem (voertuig) om de EG-keuringsprocedure in te leiden

De keuringsprocedure begint in het ontwerpstadium en bestrijkt de hele constructieperiode tot het stadium van goedkeuring voor ingebruikname van het voertuig. Met ingang van 16 mei 2007 is hieraan de eis toegevoegd dat tot deze taak tevens behoort de verificatie van de interfaces van het betrokken subsysteem met het systeem waarvan het deel uitmaakt, gebaseerd op informatie in de desbetreffende TSI's en in de registers als bedoeld in artikel 22 bis van richtlijn 96/48/EG.

2. De aangemelde instantie keurt in drie stadia of wordt voldaan aan alle wettelijke bepalingen (waaronder de TSI's).

De fasen waarin wordt gekeurd zijn:

1. het ontwerp;
2. de constructie;
3. test van het voltooide voertuig.

In de TSI's worden de keuringsprocedures beschreven en staat tot in detail opgenomen waar het voertuig aan moet voldoen (hierover in het intermezzo meer).

Uit bijlage VI onder 5 bij de richtlijn volgt dat de aangemelde instantie periodiek audits uitvoert om na te gaan of de bepalingen van de richtlijn worden nageleefd.

3. De aangemelde instantie stelt een technisch dossier samen

Hierbij neemt de aangemelde instantie artikel 18 lid 3 en bijlage VI onder 4 van richtlijn 96/48/EG in acht waarin in detail is opgenomen waar het technisch dossier aan moet voldoen. Korte tijdshalve wordt hiernaar verwezen.

Wel verdient opmerking dat de fabrikant voor de afzonderlijke interoperabiliteitsonderdelen waaruit het subsysteem is opgebouwd EG verklaringen voor geschiktheid en voor gebruik opstelt die in het technisch dossier worden opgenomen.

4. Bij overeenstemming met de toepasselijke wet- en regelgeving geeft de keuringsinstantie een conformiteitsverklaring af

De aangemelde instantie geeft een conformiteitsverklaring af indien:

- a. uit de keuring zoals bedoeld in bijlage VI onder 1 van richtlijn 96/48/EG uitgevoerd volgens de toepasselijke TSI's blijkt dat het voertuig in overeenstemming is;
- b. uit de door de aangemelde instantie in overeenstemming met bijlage VI onder 5 van richtlijn 96/48/EG periodiek uitgevoerde controles is gebleken dat het subsysteem in overeenstemming met het technisch dossier tot stand is gebracht. Korte tijdshalve wordt hiernaar verwezen.

5. Na ontvangst van de conformiteitsverklaring stelt de aanbesteder een EG-keuringsverklaring op

Hierbij neemt de aanbesteder bijlage V van de richtlijn in acht. Bij de EG-keuringsverklaring voegt zij de conformiteitsverklaring en het technisch dossier.

C. Stappenplan inzake de goedkeuringseisen voor internationaal spoorverkeer op grond van richtlijn 2001/16/EG

Activiteit	Referentie 2005-2012
1. De aanbestedende dienst (NB of zijn in Nederland gevestigde gemachtigde) verzoekt de aangemelde instantie in de ontwerpfase van het subsysteem om de EG-keuringsprocedure in te leiden.	Artikel 18 richtlijn 2001/16/EG (per 1 april 2012: 2008/57/EG).
2. De aangemelde instantie keurt in drie stadia of wordt voldaan aan alle wettelijke bepalingen.	Bijlage VI onder 3 van richtlijn 2001/16/EG en de relevante TSI('s) NB nader onderzoek vereist naar toepasselijke TSI's. Art. 93, lid 3 en 4, Spoorwegwet.
3. De aangemelde instantie stelt een technisch dossier samen.	Artikel 18 lid 3 en bijlage VI onder 4 van richtlijn 2001/16/EG (per 1 april 2012: 2008/57/EG)
4. Bij overeenstemming met de toepasselijke wet- en regelgeving geeft de aangemelde instantie een conformiteitsverklaring af.	Bijlage VI van richtlijn 2001/16/EG (per 1 april 2012: 2008/57/EG). Artikel 93, lid 3 en 4, Spoorwegwet.
5. Na ontvangst van de conformiteitsverklaring stelt de aanbesteder een EG-Keuringsverklaring op.	Bijlage V van richtlijn 2001/16/EG (per 1 april 2012: 2008/57/EG).

<p>6. Indien een bestaand spoorvoertuig waarvoor een EG-keuringsverklaring is afgegeven wordt <i>verbeterd</i> (wijziging die verbetering van de prestaties van het voertuig tot gevolg hebben) of <i>vernieuwd</i> (vervangingswerkzaamheden waarbij bestaand voertuig of uitrusting daarvan wordt gewijzigd en die geen wijziging van de algemene prestaties tot gevolg hebben) dient degene die de wijziging of verbetering aanbesteedt bij de Minister een dossier in waarbij het project beschreven wordt.</p>	<p>vanaf 30 april 2006</p>	<p>Op 1 april 2012</p>
	<p>Artikel 26 lid 3 tot en met 4 Besluit keuring spoorvoertuigen (let op: ingegaan per 30 april 2006, daarvóór geen bepalingen in nationale regelgeving over wijzigingen en EG-keuringsverklaringen).</p>	<p>Artikel 37b Spoorwegwet.</p>
<p>7. De Minister bepaalt op basis van het dossier dat een nieuwe EG-keuringsverklaring moet worden afgegeven indien:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. de omvang van de verbetering of vernieuwing dit volgens hem noodzakelijk maakt of 2. de verbetering of vernieuwing gevolgen heeft voor de algehele veiligheid van het spoorvoertuig. 	<p>Artikel 26 lid 5 Besluit keuring spoorvoertuigen.</p>	<p>Artikel 37b Spoorwegwet</p> <p><i>NB Stap gewijzigd: De Minister eist op basis van het informatiedossier, bedoeld in het tweede lid, indien het spoorvoertuig niet volledig in het register is ingeschreven, een aanvullende vergunning voor indienststelling respectievelijk nieuwe aanvullende vergunning voor indienststelling, indien de gevolgen van de verbetering of vernieuwing voor de verenigbaarheid van het spoorvoertuig met de hoofdspoorweginfrastructuur dat noodzakelijk maken.</i></p>

Toelichting Stappenplan inzake de goedkeuringseisen voor internationaal spoorverkeer op grond van richtlijn 2001/16/EG

1. De aanbestedende dienst verzoekt de aangemelde instantie in de ontwerpfase van het subsysteem om de EG-keuringsprocedure in te leiden

De keuringsprocedure begint in het ontwerpstadium en bestrijkt de hele constructieperiode tot het stadium van goedkeuring voor ingebruikname van het voertuig.

2. De aangemelde instantie keurt in drie stadia of wordt voldaan aan alle wettelijke bepalingen (waaronder de TSI's).

De fasen waarin wordt gekeurd zijn:

1. het ontwerp;
2. de constructie;
3. test van het voltooide voertuig.

In de TSI's worden de keuringsprocedures beschreven en staat tot in detail opgenomen waar het voertuig aan moet voldoen (hierover in het intermezzo meer).

3. De aangemelde instantie stelt een technisch dossier samen

De aangemelde instantie neemt daarbij artikel 18 lid 3 en bijlage VI onder 4 van richtlijn 2001/16/EG in acht.

Wel verdient opmerking dat de fabrikant voor de afzonderlijke interoperabiliteitsonderdelen waaruit het subsysteem is opgebouwd EG verklaringen voor geschiktheid en voor gebruik opstelt die in het technisch dossier worden opgenomen.

4. Bij overeenstemming met de toepasselijke wet- en regelgeving geeft de aangemelde instantie een conformiteitsverklaring af

De aangemelde instantie geeft een conformiteitsverklaring af indien:

- a. uit de keuring zoals bedoeld in bijlage VI onder 1 van richtlijn 96/48/EG uitgevoerd volgens de toepasselijke TSI's blijkt dat het voertuig in overeenstemming is;
- b. uit de door de aangemelde instantie in overeenstemming met bijlage VI onder 5 van richtlijn 96/48/EG periodiek uitgevoerde controles is gebleken dat het subsysteem in overeenstemming met het technisch dossier tot stand is gebracht.

5. Na ontvangst van de conformiteitsverklaring stelt de aanbesteder een EG-keuringsverklaring

Hierbij neemt de aanbesteder bijlage V van de richtlijn in acht. Bij de EG-keuringsverklaring voegt zij de conformiteitsverklaring en het technisch dossier.

ACTOREN inzake het verrichten van internationaal (hoge snelheids)spoorverkeer op grond van richtlijn 96/48/EG en richtlijn 2001/16/EG.

Actor	Toelichting
De aanbestedende dienst	De aanbestedende dienst is belast met het inschakelen van de aangemelde instantie ten behoeve van het opstarten van de EG-keuringsprocedure. Daarbij is de aanbestedende dienst belast met het opstellen van de EG-keuringsverklaring.
De aangemelde instantie (keuringsinstantie)	Dit is de (keurings)instantie die belast is met het beoordelen van de overeenstemming of de geschiktheid voor het gebruik van de interoperabiliteitsonderdelen of met het onderzoek ten behoeve van de EG-verificatieprocedure van de subsystemen. De keuringsinstantie keurt in alle stadia van het productieproces of wordt voldaan aan de toepasselijke regelgeving. De keuringsinstantie is tevens belast met het samenstellen van een technisch dossier en het opstellen van een conformiteitsverklaring. Zie bouwsteen D voor een nadere toelichting.
De fabrikant	De fabrikant is de partij die een spoorvoertuig of onderdeel in serie gaat vervaardigen. De fabrikant is belast met het hanteren van de geldende TSI's en het opstellen van EG-verklaringen van conformiteit of geschiktheid van gebruik voor afzonderlijke interoperabiliteitsonderdelen.

Intermezzo: Periodieke toezichts- handhavingsbevoegdheden IVW/ ILT op basis van het Besluit keuring spoorvoertuigen

Activiteit	Referentie 2005-2012	Referentie op 1 april 2012
<p>1. Periodiek geeft de Minister (IVW/ ILT) opdracht aan de keuringsinstantie tot het verrichten van onderzoek of productie overeenstemt met certificaat van overeenstemming / goedkeuringsverklaring</p>	<p>Artikel 38 Spoorwegwet jo. artikel 21 lid 1 Besluit keuring spoorvoertuigen</p> <p>Nadat de keuringsinstantie eenmaal een typekeuring heeft verricht van een spoorvoertuig of onderdeel bestaat er geen zicht meer op of de conform dit type gebouwde voertuigen of onderdelen ook daadwerkelijk met dit type overeenstemmen. Om die reden is in de Spoorwegwet een basis gecreëerd voor de bevoegdheid om periodiek bij de betrokken fabrikant onderzoek te doen naar de conformiteit van de productie. Bij artikel 21 van het besluit is deze bevoegdheid verleend aan de keuringsinstantie, die het betrokken certificaat van overeenstemming heeft afgegeven. Aan de keuringsinstantie zijn bepaalde bevoegdheden verleend en aan de fabrikant zijn een aantal verplichtingen opgelegd. Voldoet de fabrikant niet aan een of meer van deze verplichtingen dan kan de Minister het certificaat van overeenstemming intrekken. Een en ander is overgenomen uit het COTIF.</p>	<p>Artikel 37 lid 5 Spoorwegwet.</p> <p><i>NB: hier wordt verwezen naar een AMvB. Na het Besluit keuring spoorvoertuigen is echter geen besluit meer verschenen waarin hiervoor nadere regels worden gesteld. Het stappenplan verloopt nu mogelijk anders.</i></p>
<p>2. De keuringsinstantie stelt een rapport op van deze bevindingen en zend een afschrift aan de Minister (IVW/ ILT). Dit is een toetsingsmoment.</p>	<p>Artikel 21 lid 3 Besluit keuring spoorvoertuigen.</p>	

<p>3. Indien een gebrek aan overeenstemming wordt geconstateerd dient de fabrikant dit op eerste vordering van de keuringsinstantie en binnen een te stellen termijn door de keuringsinstantie te herstellen.</p>	<p>Artikel 22 Besluit keuring spoorvoertuigen.</p>	
<p>4. Indien de fabrikant hieraan niet voldoet kan de Minister (IVW/ ILT), na de keuringsinstantie te hebben gehoord, het certificaat van overeenstemming intrekken.</p>	<p>Artikel 38 Spoorwegwet jo. art 24 Besluit keuring spoorvoertuigen.</p>	
<p>5. Indien de keuringsinstantie vaststelt dat het voertuig of onderdeel niet langer voldoet aan hetgeen bepaald is in de Regeling keuring spoorvoertuigen de spoorwegonderneming, stelt de keuringsinstantie de eigenaar of houder in de gelegenheid dit gebrek te herstellen binnen een door de keuringsinstantie te stellen termijn.</p>	<p>Artikel 38 Spoorwegwet jo. artikel 23 lid 1 Besluit keuring spoorvoertuigen</p>	
<p>6. Indien de spoorwegonderneming, eigenaar of houder hier niet aan voldoet doet de keuringsinstantie hiervan melding aan de Minister (IVW/ ILT). De Minister (IVW/ ILT) kan het goedkeuringscertificaat intrekken.</p>	<p>Artikel 38 Spoorwegwet jo. artikel 23 lid 2 Besluit keuring spoorvoertuigen.</p>	
<p>7. Indien de Minister constateert dat een Spoorwegonderneming niet langer aan de wettelijke eisen voldoet. In de Spoorwegwet 2005 werd verwezen naar de eisen die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur zouden worden vastgesteld, in de Spoorwegwet 1 april 2012 wordt verwezen naar de eisen omtrent compatibiliteit en interoperabiliteit zoals neergelegd in artikel 36 van de wet.</p>	<p>Artikel 36 lid 5 Spoorwegwet 2005 en artikel 37a lid 3.</p> <p><i>NB In de Spoorwegwet 2005 (artikel 38) was bepaald dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels wordt gesteld over onder meer de omtrekking van de EG-keuringsverklaringen. Hiervoor is echter geen AMvB opgesteld waarin deze bevoegdheid nader is uitgewerkt. In de Spoorwegwet van 1 april 2012 is deze 'bevoegdheid' weggelaten.</i></p>	<p>artikel 37a lid 3 Spoorwegwet</p>

<p>9. Indien de Minister vaststelt dat een onderdeel van een spoorvoertuig of uitrusting daarvan ondanks het feit dat ten aanzien daarvan een EG-verklaring is afgegeven en ondanks het feit dat dit onderdeel overeenkomstig zijn bestemming wordt gebruikt, de veiligheid van het verkeer op de hoofdspoorwegen of interoperabiliteit in gevaar brengt, neemt hij met toepassing van artikel 12 van richtlijnen 96/48/EG en 2001/16/EG (NB per 1 april 2012 wordt verwezen naar artikel 14 richtlijn 2008/57/EG) maatregelen om het toepassingsgebied van dit onderdeel te beperken, het gebruik ervan te verbieden of het uit de handel te doen nemen.</p> <p>Uit de artikelen in de richtlijnen waar naar wordt verwezen volgt dat de lidstaat alle dienstige maatregelen dient te nemen om het toepassingsgebied van dat onderdeel te beperken, het gebruik ervan te verbieden of het uit de handel te nemen. De lidstaat dient de Europese Commissie van de genomen maatregelen op de hoogte te stellen, geeft de redenen van het besluit aan en geeft aan of het gebrek aan conformiteit te maken heeft met het niet voldoen aan essentiële eisen, een gebrekkige toepassing van Europese specificaties dan wel ontoereikendheid van Europese specificaties.</p> <p><i>NB: Hoewel in de Spoorwegwet alleen wordt gesproken over de veiligheid van de onderdelen van spoorvoertuigen (interoperabiliteitsonderdelen) is in de richtlijnen tevens een artikel opgenomen dat de situatie adresseert waarin een subsysteem (het spoorvoertuig in haar geheel) niet voldoet aan de eisen van de richtlijn / toepasselijke TSI's. Dit betreffen artikelen 19 van richtlijnen 96/48/EG, 2001/16/EG en richtlijn 2008/57/EG. In de richtlijn is opgenomen dat indien een lidstaat constateert dat een subsysteem waarvoor een EG-keuringsverklaring is ontvangen niet geheel aan de bepalingen van de richtlijn en de essentiële eisen voldoet, hij kan verzoeken dat aanvullende verificaties worden verricht.</i></p>	<p>Artikel 44 Spoorwegwet 2005 en artikel 12 richtlijn 96/48/EG / 2001/16/EG.</p>	<p>Artikel 44 Spoorwegwet 1 april 2012 jo. artikel 14 richtlijn 2008/57/EG.</p>
--	---	---

Intermezzo: Beschikkingen van de Europese Commissie betreffende TSI's

De inhoud van de TSI's is onder meer bepaald in richtlijnen 96/48/EG, 2001/16/EG, 2004/50/EG en 2008/57/EG. Uit deze richtlijnen volgt dat een TSI in elk geval dient te bevatten:

- de reikwijdte;
- de essentiële eisen voor de subsystemen en hun interfaces;
- de functionele en technische specificaties waaraan elk subsysteem en de interfaces ervan met de overige subsystemen moeten voldoen;
- de interoperabiliteitsonderdelen en interfaces waarvoor Europese specificaties moeten worden vastgesteld, waaronder de Europese normen die noodzakelijk zijn om de interoperabiliteit van het spoorwegsysteem tot stand te brengen;
- de procedures die moeten worden gehanteerd voor de beoordeling van de overeenstemming of de geschiktheid voor gebruik van interoperabiliteitsonderdelen enerzijds, of de EG-keuring van de subsystemen anderzijds. Die procedures moeten gebaseerd zijn op de in Besluit 93/465/EEG omschreven modules; (Besluit 93/465/EEG is vervangen door 768/2008/EG).
- de uitvoeringsstrategie voor de TSI;
- voor het betrokken personeel de kwalificaties en gezondheids- en veiligheidsvoorschriften op het werk voor de exploitatie en het onderhoud van het subsysteem in kwestie en voor de toepassing van de TSI.

Uit de beschikkingen van de Europese Commissie (TSI's) volgt dat de fabrikant (of zijn gemachtigde) voor de beoordelingsprocedure van elk interoperabiliteitsonderdeel van het subsysteem kan kiezen uit in de TSI genoemde keuringsprocedures. De aanbestedende dienst (of zijn gemachtigde) kan voor de keuring van het subsysteem kiezen uit de in de TSI genoemde keuringsprocedures.

In de TSI's worden de keuringsprocedures omschreven. Het gaat om modules voor interoperabiliteitsonderdelen en modules voor de EG-keuring voor subsystemen. Het aantal modules is omvangrijk en zijn reeds beknopt omschreven in de beschikkingen. Om die reden wordt korthedshalve verwezen naar de TSI's (zie hieronder). Wel wordt in dit verband opgemerkt dat per module onder meer wordt aangegeven:

- waaruit de aanvraag dient te bestaan;
- waaruit de technische documentatie of documentatie van het kwaliteitsborgingssysteem dient te bestaan;
- welke handelingen de aangemelde instantie dient uit te voeren;
- de aanvrager de aangemelde instantie in kennis dient te stellen van wijzigingen, aanpassingen.

Uit de 'korte samenvatting leessessie d.d. 12 augustus 2013' opgesteld door Horvat & Partners kan worden afgeleid dat de volgende TSI's relevant zijn geweest.

- TSI HS RST 2002 (Rolling stock)
 - Van toepassing sinds 1 december 2002
 - Beschikking 2002/735/EG
 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:245:0402:0506:NL:PDF>
 - Hoofdstuk 6: beoordeling overeenstemming en/of geschiktheid voor gebruik
 - Bijlage F: beoordelingsmodules

- TSI HS ENE 2002 (Energy)
 - Van toepassing sinds 1 december 2002
 - Beschikking 2002/733/EG
 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2002:245:0280:0369:NL:PDF>
 - Hoofdstuk 6: beoordeling overeenstemming en/of geschiktheid voor gebruik
 - Bijlage A: beoordelingsmodules

- TSI HS CCS 2006 (Command Control & Signaling)
 - Van toepassing sinds 7 november 2006
 - Beschikking 2006/860/EG
 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:342:0001:0165:NL:PDF>
 - Hoofdstuk 6: beoordeling overeenstemming en/of geschiktheid voor gebruik
 - Bijlage E: beoordelingsmodules

- TSI HS RST 2006 draft voor het deel aerodynamica
 - NB. Onduidelijk om welke (ontwerp)beschikking het gaat

I. Buiten toepassing verklaren technische specificaties interoperabiliteit

Op Europees niveau is bepaald dat het voor lidstaten mogelijk moet zijn bepaalde TSI's in bijzondere gevallen niet toe te passen. In de Nederlandse nationale regelgeving is opgenomen de bevoegdheid van de Minister om (met in acht nemen van de betreffende Europese richtlijnen) technische specificaties buiten toepassing te verklaren.

Toen richtlijn 96/48/EG werd geïmplementeerd was de inhoudelijke normering door de richtlijn in de vorm van TSI's nog in ontwikkeling. Dat laat de aangemelde instantie of de lidstaat (bij opneming) de ruimte om te beoordelen of het geheel aan de essentiële eisen voldoet. Volgens de wetsgeschiedenis behoort daarbij gelet te worden op de stand der techniek en het gehanteerde veiligheidsniveau in de andere lidstaten. De wetgever is er hierbij vanuit gegaan dat aanbestedende diensten in hun eigen belang anticiperen op de in de TSI's op te nemen normen. Vice versa worden de normen voor de TSI's volgens de wetsgeschiedenis uiteraard zodanig gekozen dat bestaande subsystemen niet van de ene op de andere dag onbruikbaar worden. Wanneer deze wisselwerking ten aanzien van gevorderde projecten onvoldoende blijkt, kan de Minister uiteindelijk onder bepaalde voorwaarden een TSI buiten toepassing verklaren. Volgens de richtlijn bestaat hiervoor onder meer aanleiding indien een project op het moment van bekendmaking van de betreffende TSI's in een gevorderd stadium van ontwikkeling is, op dat moment een contract in uitvoering is of wanneer de toepassing van een TSI de economische levensvatbaarheid in het gedrang brengt.

TSI's worden met enige regelmaat herzien. In richtlijn 2008/57/EG is opnieuw bepaald dat het voor lidstaten mogelijk moet zijn TSI's in bijzondere gevallen niet toe te passen. Dit is onder meer mogelijk wanneer een voorgesteld nieuw subsysteem zich in een gevorderde ontwikkelingsfase bevindt of waarvoor reeds een uitvoeringsovereenkomst loopt wanneer de betreffende TSI's worden gepubliceerd, maar ook wanneer de toepassing van een TSI de economische levensvatbaarheid van het project en/of de samenhang van het spoorwegsysteem van de lidstaat in gevaar brengt.

Uit de 'korte samenvatting leessessie d.d. 12 augustus 2013' opgesteld door Horvat & Partners kan worden afgeleid dat de volgende TSI's tijdens het project van kracht geworden, maar buiten toepassing zijn gelaten:

- TSI HS RST 2008 (Rolling stock)
 - Van toepassing sinds 1 september 2008
 - Beschikking 2008/232/EG
 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:084:0132:0392:NL:PDF>
 - rectificatie: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:104:0080:0080:NL:PDF>
- TSI HS ENE 2008 (Energy)
 - Van toepassing sinds 1 oktober 2008
 - Beschikking 2008/284/EG
 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:104:0001:0079:NL:PDF>

- TSI CR CCS 2006 (Command Control & Signaling)
 - Van toepassing sinds 7 november 2006
 - Beschikking 2006/860/EG
 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:342:0001:0165:NL:PDF>

- TSI CR NOI 2006 (Noise)
 - Van toepassing sinds 23 juni 2006
 - Beschikking 2006/66/EG
 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2006:037:0001:0049:NL:PDF>

- TSI CR+HS SRT 2008 (Safety in Railway Tunnels)
 - Van toepassing sinds 1 juli 2008
 - Beschikking 2008/163/EG
 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:064:0001:0071:NL:PDF>

- TSI CR+HS PRM 2008 (Persons with Reduced Mobility)
 - Van toepassing sinds 1 juli 2008
 - Beschikking 2008/164/EG
 - <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:064:0072:0207:NL:PDF>

Activiteiten buiten toepassing verklaren technische specificaties interoperabiliteit

Activiteit	referentie			
	Tot 1 januari 2005	2005-2012	Op 1 april 2012	
1. Initiatief	<i>NB. In de regelgeving is niet gespecificeerd wie het initiatief neemt voor het buiten toepassing laten van TSI's.</i>	<i>NB. In de regelgeving is niet gespecificeerd wie het initiatief neemt voor het buiten toepassing laten van TSI's.</i>	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 36, lid 4, Spoorwegwet. - Artikel 9 Richtlijn 2008/57/EG. 	<i>NB. Ri 2008/57/EG: Met betrekking tot afwijkingen ingegeven vanwege een vergevorderd stadium van ontwikkeling, stelt de lidstaat binnen de Commissie binnen een jaar na de inwerkingtreding van elk TSI in kennis van een lijst van projecten die op zijn grondgebied worden uitgevoerd en die in een vergevorderd stadium van ontwikkeling zijn.</i>
2. D Minister beoordeelt	<i>NB. In de regelgeving is niet gespecificeerd door wie en op welke wijze een aanvraag ingediend moet worden, welke gegevens en bescheiden overlegd moeten worden en op welke wijze een aanvraag wordt beoordeeld.</i>			
3. De Lidstaat stelt de Europese Commissie vooraf in kennis af te willen wijken van bepaalde TSI's.	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 32 g, lid 7, Spoorwegwet - Artikel 7 Richtlijn 96/48/EG 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 92 Spoorwegwet - Artikel 7 Richtlijnen 96/48/EG, 2001/16/EG en per 30 april 2006: 2004/50/EG 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 36, lid 4, Spoorwegwet - Artikel 9 Richtlijn 2008/57/EG 	

<p>4. De Europese Commissie (dan wel het Comité) onderzoekt of de door lidstaat overwogen maatregelen gerechtvaardigd zijn / analyseert geplande maatregelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 7 Richtlijn 96/48/EG - Artikel 21 Richtlijn 96/48/EG 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 7 Richtlijnen 96/48/EG, 2001/16/EG - Artikel 21 Richtlijnen 96/48/EG en 2001/16/EG - en per 30 april 2006: artikelen 7 en 21 2004/50/EG 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 9 Richtlijn 2008/57/EG - Artikel 29 Richtlijn 2008/57/EG 	
<p>5. De Europese Commissie neemt een besluit.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 7 Richtlijn 96/48/EG - Artikel 21 Richtlijn 96/48/EG 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 7 Richtlijnen 96/48/EG en 2001/16/EG - Artikel 21 Richtlijnen 96/48/EG en 2001/16/EG - en per 30 april 2006: artikelen 7 en 21 2004/50/EG - - <i>NB. 2001/16/EG: Indien de afwijking wordt ingegeven omdat de toepassing van de TSI de economische levensvatbaarheid van het project en/of de samenhang van het spoorwegsysteem van de lidstaat in gevaar brengt.</i> - <i>NB 2001/16/EG: indien nodig wordt aanbeveling gedaan betreffende de toe te passen specificaties</i> 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 9 Richtlijn 2008/57/EG - Artikel 29 Richtlijn 2008/57/EG 	
<p>6. Bekendmaking 'buiten toepassing verklaring'</p>				

Toelichting van de activiteiten betreffende buiten toepassing verklaren technische specificaties interoperabiliteit

1. Initiatief

NB. In de regelgeving is niet gespecificeerd wie het initiatief moet nemen, dan wel wie een aanvraag indient bij de Minister voor het buiten toepassing laten van TSI's.

2. De Minister beoordeelt.

3. De Lidstaat stelt Europese Commissie vooraf in kennis af te willen wijken van bepaalde TSI's

Vóór richtlijn 2008/57/EG:

- Indien de afwijking wordt ingegeven vanwege een vergevorderd stadium van ontwikkeling dient de lidstaat te overleggen dossier, indienen voorzieningen bij verwezenlijking project om interoperabiliteit te bevorderen en technische, administratieve of economische redenen die afwijking rechtvaardigen.

- Indien de afwijking wordt ingegeven omdat de toepassing van de TSI de economische levensvatbaarheid van het project in gedrang brengt, dient de lidstaat een dossier te overleggen met de TSI's waarvan afgeweken moet worden.

Na richtlijn 2008/57/EG:

- de lidstaat overlegt dossier dat de in Bijlage IX vermelde punten bevat.

4. Europees Commissie (Comité) onderzoekt door Lidstaat overwogen maatregelen

Vóór richtlijn 2008/57/EG:

- Indien de afwijking wordt ingegeven omdat de toepassing van de TSI de economische levensvatbaarheid van het project in gedrang brengt, wordt onderzocht of de door de lidstaat overwogen maatregelen gerechtvaardigd zijn.

Na richtlijn 2008/57/EG analyseert Commissie de geplande maatregelen:

- Indien de afwijking wordt ingegeven vanwege een vergevorderd stadium van ontwikkeling wordt, indien nodig, aanbeveling gedaan betreffende de toe te passen specificaties. De lidstaat kan echter zonder afwachten de in bijlage IX bedoelde alternatieve aanbevelingen toepassen.

- Indien de afwijking wordt ingegeven omdat de toepassing van de TSI de economische levensvatbaarheid van het project en/of de samenhang van het spoorwegsysteem van de lidstaat in gevaar brengt, geldt de Comitéprocedure om te kunnen bepalen of een verzoek te mogen afwijken wordt aanvaard. De Commissie moet binnen zes maanden een beslissing nemen (wordt dit niet gedaan, dan wordt het verzoek geacht aanvaard te zijn).

5. Europese Commissie neemt besluit

Vóór richtlijn 2008/57/EG:

- Indien de afwijking wordt ingegeven omdat de toepassing van de TSI de economische levensvatbaarheid van het project in gedrang brengt, wordt het besluit volgens de Comitéprocedure genomen.

Na richtlijn 2008/57/EG:

- Indien de afwijking wordt ingegeven omdat de toepassing van de TSI de economische levensvatbaarheid van het project en/of de samenhang van het spoorwegsysteem van de lidstaat in gevaar brengt, moet de Commissie binnen zes maanden een beslissing nemen (wordt dit niet gedaan, dan wordt het verzoek geacht aanvaard te zijn).

6. *Bekendmaking 'buiten toepassing verklaring'.*

Actoren buiten toepassing verklaren technische specificaties interoperabiliteit

Actor	Toelichting
Initiatiefnemer	<i>NB. In de regelgeving is niet gespecificeerd wie het initiatief neemt/ een aanvraag bij de Minister indient voor het buiten toepassing laten van TSI's.</i>
Minister	De lidstaat moet een voornemen/ beslissing tot afwijken notificeren aan de Europese Commissie en de Minister besluit uiteindelijk tot het al dan niet buiten toepassing laten van een TSI.
Europese Commissie	Toetst voornemen afwijken TSI's (in het kader van dit werkdocument niet verder uitgewerkt).
Europees Comité	Staat de Europese Commissie bij (in het kader van dit werkdocument niet verder uitgewerkt).

II. Ontheffing van nationale eisen

Sinds 1 januari 2005 is tevens wettelijk vastgelegd dat ontheffing verleend kan worden van nationale eisen bedoeld in de artikelen 4, eerste lid, 6 en 28, tweede lid Besluit keuring spoorvoertuigen. De Minister heeft de mogelijkheid om in bepaalde gevallen een ontheffing te verlenen van de in de Ministeriële regeling neergelegde technische eisen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan spoorvoertuigen die omdat ze reeds in bestelling waren, niet in alle opzichten kunnen voldoen aan de technische eisen. De voor deze voertuigen getroffen voorzieningen zullen een gelijkwaardig alternatief moeten vormen.

Activiteiten met betrekking tot het verkrijgen van een ontheffing

Activiteit	Referentie		
	Tot 1 januari 2005	2005-2012	Op 1 april 2012
1. Aanvraag (?) ontheffing door fabrikant, de spoorwegonderneming, de eigenaar of de houder van een spoorvoertuig		Artikel 29, lid 1, Besluit keuring spoorvoertuigen	- Artikel 36, lid 9, Spoorwegwet - NB. op aanvraag
2. Initiatiefnemer legt bescheiden over en verstrekt inlichtingen die Minister nodig acht		Artikel 29, lid 2, Besluit keuring spoorvoertuigen	
3. Minister neemt beslissing		Artikel 29, lid 3, Besluit keuring spoorvoertuigen;	NB. Volgens MvT bij verlening van de vergunning voor indienststelling

Toelichting van de activiteiten betreffende ontheffingen

1. *Initiatief*

De fabrikant, de spoorwegonderneming, de eigenaar of de houder van een spoorvoertuig dient een aanvraag voor ontheffing in en dient de daarvoor benodigde gegevens in.

2. *De Minister beoordeelt*

3. *De Minister beslist*

De Minister beslist op de aanvraag. Een beschikking tot ontheffingverlening vermeldt in ieder geval:

- a. de eisen waarvan ontheffing is verleend;
- b. de beperkingen waaronder de ontheffing is verleend en de voorschriften die aan de ontheffing zijn verbonden;
- c. de datum van afgifte;
- d. de geldigheidsduur.

Actoren inzake het verkrijgen van een ontheffing

Actor	Toelichting
Initiatiefnemer	De fabrikant, de spoorwegonderneming, de eigenaar of de houder van een spoorvoertuig dient een aanvraag in om een ontheffing te verkrijgen. Hiervoor dienen de benodigde gegevens ingediend te worden.
Minister	Beoordeelt en beslist op de aanvraag.

Bouwsteen F: Vergunning voor indienststelling

Sinds 1 april 2012 is het een spoorwegonderneming verboden om (anders dan voor het testen) van hoofdspoorweginfrastructuur gebruik te maken met een spoorvoertuig waarvoor geen vergunning voor indienststelling is verkregen.

Per 1 april 2012 is de Spoorwegwet ingrijpend gewijzigd. Richtlijn 2008/57/EG (Interoperabiliteitsrichtlijn) die strekt tot vervanging van richtlijn 2001/16/EG en richtlijn 06/48/EG is per 1 april 2012 geïmplementeerd. Daarbij zijn het Besluit keuring spoorvoertuigen en de Regeling keuring spoorvoertuigen vervallen en is de Regeling indienststelling spoorvoertuigen daarvoor in de plaats getreden.

Hoewel alle keuringen inzake de goedkeuringseisen en compatibiliteitseisen nog onder het oude regime vielen, om welke reden deze regelgeving is behandeld in bouwsteen E, is er medio april 2012 een vergunning voor indienststelling in de zin van artikel 36 e.v. Spoorwegwet aangevraagd.

Stappenplan verkrijging vergunning voor indienststelling

Activiteit	Referentie	
	2005 - 2012	Op 1 april 2012
1. Indienen aanvraag vergunning voor indienststelling bij de Minister (ILT).	Artikel 28 Besluit keuring spoorvoertuigen jo artikel 36 lid 4 Spoorwegwet lid 4 <i>NB: destijds heette vergunning voor indienststelling een inzetcertificaat.</i>	Artikel 36 Spoorwegwet jo. artikel 27 lid 1 en 3 Regeling indienststelling spoorvoertuigen. <i>NB: overgangsbepaling in artikel 29a Regeling indienststelling spoorvoertuigen</i>
2. De Minister (ILT) hoort de beheerder.	Artikel 36 lid 4 Spoorwegwet.	Artikel 36 lid 3 Spoorwegwet.
3. De Minister (ILT) verleent de vergunning indien wordt voldaan aan de wettelijke vereisten.	Artikel 36 Spoorwegwet lid 4.	Artikel 36 lid 3 Spoorwegwet.

Toelichting activiteiten betreffende vergunning voor indienststelling

1. Indienen aanvraag vergunning voor indienststelling aan bij de Minister (ILT).

Bij de aanvraag wordt een EG-keuringsverklaring gevoegd alsmede een compatibiliteitsverklaring. Uit de overgangsbepaling in artikel 29a Regeling indienststelling spoorvoertuigen lijkt te volgen dat de EG verklaringen zoals verkregen onder richtlijn 96/48/EG en 2001/16/EG voldoende zijn om een vergunning voor indienststelling te verkrijgen, waarschijnlijk omdat het uiteindelijk de toepasselijke TSI's zijn waarin de technische eisen worden gesteld. Indien noodzakelijk kan nader onderzoek naar dit overgangsrecht vereist zijn.

Een spoorvoertuig moest op basis van artikel 36, vierde lid, van de Spoorwegwet (oud) behoudens bij Ministeriële regeling gestelde uitzonderingen, zijn voorzien van een inzetcertificaat. Een inzetcertificaat gold als bewijs dat het spoorvoertuig beschikt over de eigenschappen om veilig gebruik te maken van hoofdspoorweginfrastructuur. Het inzetcertificaat is opgegaan in de vergunning tot indienststelling, respectievelijk de aanvullende vergunning tot indienststelling.

Uit het Bedrijfsproces, "Toelating en continuering spoorvoertuigen", Inspectie Verkeer en Waterstaat TE Rail, 30 juli 2007, volgt dat IVW van oordeel is dat meerdere type organisaties aanvragen voor het verkrijgen van inzetcertificaten en/of VGB voor inzet van spoorvoertuigen kunnen indienen:

Spoorwegondernemingen die eigenaar, huurder of houder zijn van spoorvoertuigen;

- organisaties die namens één van deze 3 categorieën spoorwegondernemingen een aanvraag indienen;
- leasemaatschappijen die eigenaar zijn van spoorvoertuigen en deze verhuurt aan spoor-wegondernemingen;
- keuringsinstituten (veelal Notified Bodies) die aanvragen indienen namens de hierboven genoemde spoorwegondernemingen en leasemaatschappijen.

Uit een aanbeveling van de Europese Commissie aan de lidstaten volgt wel dat ook een fabrikant dit zou moeten kunnen aanvragen. Een dergelijke aanbeveling is niet bindend.

De wet- en regelgeving (Europees, Nederlands en Belgisch) bepaalt echter niet specifiek wie een aanvraag kan indienen. Dit betekent dat uit de Spoorwegwet slechts kan worden afgeleid dat het voor een spoorwegonderneming verboden is zonder VVI gebruik te maken van een spoorvoertuig en dat het juridisch niet uitgesloten is dat de fabrikant een VVI aanvraagt.

2. De Minister (ILT) hoort de beheerder

De Minister van Verkeer en Waterstaat dient ingevolge het derde en vijfde lid van artikel 36 Spoorwegwet de beheerder te horen voordat hij overgaat tot verlening van de (aanvullende) vergunning. Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de mening van de beheerder een belangrijke rol speelt bij de beoordeling van de verenigbaarheid van het spoorvoertuig met de hoofdspoorweginfrastructuur.

De op de beheerder toepasselijke regelgeving betreft artikel 16 e.v. Spoorwegwet alsmede richtlijn 2004/49/EG waarnaar hier slechts korthedshalve wordt verwezen, nu deze regelgeving niet van hoofdbelang is voor onderhavig werkdocument.

3. De Minister (ILT) verleent de vergunning indien wordt voldaan aan de wettelijke vereisten

Deze vereisten zijn neergelegd in artikel 36 lid 3 sub a tot en met e Spoorwegwet. Aan de vergunning kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden. Dat aan voormelde vereisten wordt voldaan blijkt uit de EG-keuringsverklaring respectievelijk het certificaat van overeenstemming.

Blijkens het document 'nadere invulling voertuigtoelating' kan de vergunning worden geweigerd op drie gronden;

1. een foute beoordeling van de keuringsinstantie;
2. verschil tussen de keuringsinstantie (NoBo) en de Minister (ILT) in interpretatie van de wet;
3. andere invulling van de beoordelingsruimte die de wet biedt.

Beslistermijn

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht dient een beschikking te worden gegeven binnen de bij wettelijk voorschrift bepaalde termijn of, bij het ontbreken van zulk een termijn, binnen een redelijke termijn na ontvangst van de aanvraag. Deze redelijke termijn is in ieder geval verstreken wanneer het bestuursorgaan binnen acht weken na ontvangst van de aanvraag geen beschikking heeft gegeven dan wel deze beslistermijn niet heeft verlengd.

In de van toepassing zijnde nationale wet- en regelgeving zijn geen termijnen opgenomen waarbinnen de Minister (IVW/ ILT) dient te beslissen op een aanvraag voor een inzetcertificaat c.q. vergunning voor indienststelling. Hieruit volgt dat in eerste instantie teruggevallen wordt op de Algemene wet bestuursrecht.

In Richtlijn 2008/57/EG zijn ruimere beslistermijnen voor aanvragen voor aanvullende vergunningen voor indienststelling opgenomen.

Toezichts- handhavingsbevoegdheden IVW/ ILT ten aanzien van inzetcertificaat en vergunning voor indienststelling

IVW/ ILT is zoals gezegd belast met onder meer de handhaving van wet- en regelgeving. IVW/ ILT controleert of de instantie nog aan erkenningscriteria en andere vereisten voldoet en IVW/ ILT treedt alsdan in voorkomend geval handhavend op. In de wet- en regelgeving is bepaald dat de Minister bevoegd is bestuursdwang toe te passen en een erkenning/ aanwijzing in te trekken. Voordat IVW/ ILT namens de Minister over kan gaan tot het toepassen van bestuursdwang en intrekking van de erkenning/ aanwijzing, zal eerst aan de aangemelde instantie kenbaar gemaakt moeten worden wat de te nemen maatregelen zijn, en zal tijd gegund moeten worden om de maatregelen uit te voeren. Indien na dat tijdsverloop blijkt dat de aangemelde instantie de maatregelen niet heeft doorgevoerd, kan de erkenning/ aanwijzing worden ingetrokken.

Bevoegdheid	2005-2012	Op 1 april 2012
a. Uitoefenen toezicht	Algemene wet bestuursrecht	Algemene wet bestuursrecht
b. Opleggen last onder bestuursdwang en last onder dwangsom ter handhaving van de gestelde verplichtingen	Artikel 76 Spoorwegwet	Artikel 76 Spoorwegwet
c. Wijzigen/ intrekken inzetcertificaat/ vergunning voor indienststelling	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 36, lid 5, Spoorwegwet - - NB. Trekt in indien niet meer wordt voldaan aan eisen bijlage VII 96/48/EG en 2001/16/EG (en per 30 april 2006: 2004/50/EG) - NB. Kan (de beheerder gehoord) certificaat wijzigen of intrekken indien niet meer aan eisen wordt voldaan 	<ul style="list-style-type: none"> - Artikel 37a, lid 3 Spoorwegwet - - NB. Kan vergunning voor indienststelling voor een type intrekken indien het type niet meer voldoet aan de eisen

Actoren inzake verlenen vergunning voor indienststelling

Actor	Toelichting
De spoorwegonderneming (HSA)	De spoorwegonderneming dient te beschikken over een EG-keuringsverklaring en een compatibiliteitsverklaring van de keuringsinstantie. De spoorwegonderneming heeft de verantwoordelijkheid ervoor zorg te dragen dat over deze documenten wordt beschikt.
De keuringsinstantie (Lloyd's Register Nederland B.V.)	De keuringsinstantie is verantwoordelijk voor de keuring of het voertuig voldoet aan de goedkeurings- en compatibiliteitseisen en voor het afgeven van de certificaten ('bewijsstukken') dat aan alle wettelijke vereisten wordt voldaan, zoals de compatibiliteitsverklaring.
De Minister (IVW/ILT)	Deze actor geeft de vergunning voor indienststelling (het inzetcertificaat) af welke geldt als bewijs dat het spoorvoertuig voldoet aan de compatibiliteitseisen van de spoorweginfrastructuur. De Minister (ILT) is daarmee verantwoordelijk voor de toelating van het spoorvoertuig.

Intermezzo: Toegang tot de spoorweg zonder inzetcertificaat: testritten

Artikel 36, zevende lid, van de Spoorwegwet 2005 maakte het mogelijk dat categorieën spoorvoertuigen worden aangewezen, waarvoor de verplichting van het inzetcertificaat niet geldt. In artikel 32 onder b Regeling keuring spoorvoertuigen wordt bepaald wat de categorieën spoorvoertuigen zoals bedoeld in artikel 36 zevende lid Spoorwegwet zijn.

Dit betreffen allereerst de voertuigen die op het moment van inwerkingtreding van de wet zijn toegelaten. Dat zijn enerzijds de spoorvoertuigen waarvoor een inzetcertificaat is afgegeven, anderzijds spoorvoertuigen ten behoeve waarvan vóór 1998 door Nederlandse Spoorwegen een indienststellingscirculaire is afgegeven. Voorts betreffen dit de voertuigen die onder de RIC en RIV waren toegelaten. RIC en RIV waren privaatrechtelijke overeenkomsten tussen spoorwegondernemingen. De spoorwegondernemingen erkennen elkaars RIC- en RIV-documenten. Deze wederzijdse erkenning bleef ook onder de Spoorwegwet 2005 gehandhaafd.

Als derde categorie spoorvoertuigen kunnen worden onderscheiden spoorvoertuigen waarvoor ten behoeve van incidentele ritten een ontheffing (in de praktijk ook aangeduid als: 'verklaring van geen bezwaar'(VGB)) zoals bedoeld in artikel 46 Spoorwegwet is verleend.

Met ingang van 1 april 2012 ontbreekt de mogelijkheid tot het afgeven van een 'verklaring van geen bezwaar', althans van een zogenaamde 'ontheffing'. Blijkens de berichtgeving van ILT zal ILT tot het moment dt in de wet wordt aangepast de toelating van een voertuig zonder vergunning voor indienststelling in een aantal gevallen onder voorwaarden gedogen met als uitgangspunt dat de inzet van het spoorvoertuig beoogt dat het spoor wordt ontwikkeld c.q. de spoorwegveiligheid wordt verbeterd. Bij gedogen valt te denken aan beproevingsritten van spoorvoertuigen (bijv. inbouw en software-updates van treinbeveiligingssystemen, inbouw van nieuwe remblokken of remsystemen en detectieritten van spoorvoertuigen die zijn toegelaten of waarvan commerciële toelating wordt beoogd). Ieder geval zal ILT na een aanvraag daarvoor deze op zijn merites beoordelen, voordat het, mogelijk onder voorwaarden, inzetten kan plaats vinden, zo blijkt uit de informatie van (de website van) ILT. Op welke wijze dit gedogen verder vorm wordt gegeven wordt niet vermeld.

Activiteit	Referentie	
	2005-2012	1 april 2012
1. De fabrikant, de spoorwegonderneming, de eigenaar of de houder van een spoorvoertuig dient een aanvraag voor ontheffing in bij de Minister.	Artikel 46 Spoorwegwet jo. artikel 29 Besluit keuring spoorvoertuigen en artikel 32 onder b Regeling Keuring Spoorvoertuigen.	Aanvraag gedogen bij de Minister (ongeschreven).
2. De Minister hoort de beheerder.	Artikel 46 Spoorwegwet.	
3. De Minister stelt beperkingen op waaronder de ontheffing wordt verleend en voorschriften die aan de ontheffing worden verbonden.	Artikel 29 Besluit keuring spoorvoertuigen.	
4. De Minister geeft een beschikking tot ontheffing verlening af voor een bepaalde geldigheidsduur.	Artikel 29 Besluit keuring spoorvoertuigen.	

1. De fabrikant, de spoorwegonderneming, de eigenaar of de houder van een spoorvoertuig dient een aanvraag voor ontheffing in bij de Minister

Hierbij dienen de bescheiden worden overgelegd en de inlichtingen te worden verstrekt die de Minister nodig acht.

2. De Minister hoort de beheerder

Voorafgaande aan het verlenen van een ontheffing, wordt de beheerder gehoord, zo wordt in artikel 46, eerste lid, van de Spoorwegwet bepaald.

3. De Minister stelt beperkingen op waaronder de ontheffing wordt verleend en voorschriften die aan de ontheffing worden verbonden

Blijkens de wetsgeschiedenis zal een ontheffing op grond van dit artikel uitsluitend gegeven worden in bijzondere omstandigheden of voor één of meer bepaalde of unieke gelegenheden. Hierbij moet volgens de wetsgeschiedenis gedacht worden aan historisch materieel, aan materieel waarmee een demonstratierit gemaakt wordt of waarmee een proefrit wordt gemaakt.

Een en ander is uitgewerkt in het Reglement dienst hoofd- en lokaalspoorwegen (RDHL). In artikel 8 van het RDHL is opgenomen: 'voor proefnemingen met betrekking tot het gebruik, de inspectie, het onderhoud alsmede de inrichting en de bediening van het rollend materieel en het gebruik, de inspectie en het onderhoud van technische systemen en hulpmiddelen voor de uitoefening van de dienst op de spoorweg, kan de Minister voor een door hem te bepalen termijn ontheffing verlenen of afwijkingen toestaan van bepalingen van dit reglement.'

4. De Minister geeft een beschikking tot ontheffing verlening af voor een bepaalde geldigheidsduur

Krachtens artikel 29 Besluit keuring spoorvoertuigen vermeldt de Minister in de beschikking tot ontheffingsverlening de eisen waarvan ontheffing is verleend, de beperkingen waaronder de ontheffing is verleend, de voorschriften die aan de ontheffing zijn verbonden, de datum van afgifte en de geldigheidsduur.

Bouwsteen G: Inschrijving in het nationale voertuigregister

Sinds 1 april 2012 is het een spoorwegonderneming op grond van de wet verboden om van hoofdspoorweginfrastructuur gebruik te maken met een spoorvoertuig dat niet in het nationale voertuigregister ex artikel 33 Richtlijn 2008/57/EG dan wel in het register van een andere staat is ingeschreven. De Minister kent aan een in te schrijven spoorvoertuig – dat niet volledig in een register van een andere staat is ingeschreven – een Europees voertuignummer toe.

Activiteit	referentie		
	Tot 1 januari 2005	2005-2012	Op 1 april 2012
1. indienen aanvraag inschrijving en daarvoor benodigde gegevens.	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	- Art. 37 Spoorwegwet - aanhangsel 4 van de bijlage behorende bij beschikking 2007/756/EG.
2. Minister draagt zorg voor inschrijving.	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	- Art. 37, lid 3, Spoorwegwet - Artikel 33 richtlijn 2008/57/EG <i>NB. Er is tevens sprake van een Europees register (art. 34 2008/57/EG)</i>
3. Minister kent een Europees voertuignummer toe.	<i>n.v.t.</i>	<i>n.v.t.</i>	- Art. 37, lid 6, Spoorwegwet - Art. 32 richtlijn 2008/57/EG

Toelichting van de activiteiten betreffende inschrijving in het voertuigregister

1. *Indienen aanvraag.*

De spoorwegonderneming dient een aanvraag voor inschrijving in en dient de daarvoor benodigde gegevens in.

2. *De Minister beoordeelt.*

3. *De Minister draagt zorg voor inschrijving.*

4. *De Minister kent voertuignummer toe.*

ACTOREN

Actor	Toelichting
Initiatiefnemer	De spoorwegonderneming dient een aanvraag in. Hiervoor dienen de benodigde gegevens ingediend te worden.
Minister	Beoordeelt en draagt zorg voor inschrijving.